

elektronická KAPITÁNSKÁ POŠTA

metodický a informační zpravodaj HKVS

číslo 55, říjen 2018

Aktuálně:
podzimní sraz VS

Metodika:
sucho – velký problém dneška
plavání s benjamínky

Sestry a bratři, úvodem mi dovoluje malou omluvu – říjnové číslo Kapitánské pošty vychází později, než je naším zvykem. Je to dáno zejména tím, že na konci září jsou tři jezy, kde celý tým HKVS pomáhá, a pak také tím, že Kulda, naše hlavní kapitánka a šéfredaktorka KP, dopisovala disertaci – blahopřejeme Ti Kuldo k dokončení!

Začal nám nový skautský rok, který byl ale bohužel zatím nejsušší, co pamatuju. Zrušili mnoho jarních i podzimních splutí řek, dokonce na Třech jezích nám Povodí nepřidalo ani kapku navíc. Když jsem kopal před týdnem stromky na sázení, hlouběji v půdě bylo stále sušěji. Pokud pořádně nezaprší (drobný déšť minimálně týden), na jaře se

setkáme s mnoha stromy, co neobrazí a zimu nepřežijí. I o tom se dočtete v tomto čísle KP. Ale nechme sýčkování, vodní skauti nezahálejí, pilně začleňují nováčky do oddílů a se staršími vodáky mají svůj podzimní program, letos s obzvláště dlouhým a teplým babím létem.

Blíží se nám jedno zásadní výročí, výročí stého založení Československa. Státu, který považujeme za základ naší současné České republiky. I když Československo ve své původní podobě nepřežilo déle než dvacet let, ideály, na kterých bylo založeno, pro nás platí stále. Ideály o státě s pluralitním demokratickým systémem, kde rozhodující je Masarykovská „drobná každodenní práce“. Ideály, že uspět může každý, že rozhodující není původ, že naše země patří do rodiny západních demokracií. Pravda, už za první republiky se udělalo mnoho chyb, ale o tom píší jiní a textů je všude dost – pro nás by mělo zůstat to hlavní, že skauti byli u prvních dní Československa a měli by být plnohodnotnou součástí společnosti i nadále v České republice, v Evropě i na světě. A z historických chyb předků je dobré se poučit a neopakovat je.

Přeji vám krásné prožití nejen tohoto významného výročí, ale i radost z oddílové činnosti a dobrý vítr do plachet!

CEDNÍK

Demokracie není jen formou státní, není jen tím, co je napsáno v ústavách, je to názor na život. Spočívá v důvěře v lidi, v lidskost a lidství a není důvěry bez lásky a lásky bez důvěry.

TOMÁŠ G. MASARYK
státník, filozof a pedagog

#Republika100
skaut.cz/republika100

SKAUT SLOVENSKÝ SKAUTING

Podzimní sraz VS v Plzni

6

Plavání s benjamínky

8

Navigamus 2018

11

Eurosea 14 a Odysseus group

14

Zero Waste tábor

17

ZPRÁVY Z HKVS

NAPŘÍČ PRAHOU - PŘES TŘI JEZY

Závod úspěšně proběhl. Letošního ročníku se zúčastnilo 194 závodních posádek, celkem i s veřejností 4085 účastníků. Šítkovským jezem projelo 1240 lodí. V propusti Staroměstského jezu bylo napočítáno 1094 projíždějících lodí a rozhodčí u Karlova mostu zaznamenali 167 zalitých nebo cvaklých lodí (80 % tj. 79 pevných kánoí a 90 % tj. 67 paddleboardistů). V závodě se cvaklo 28 lodí, diskvalifikovaných bylo za přijetí pomoci jen 9 posádek a dalších 10 posádek za chybějící přílby či rozepnuté vesty při závodě. Děkujeme všem pořadatelům pod taktovkou Hvězdáře, bez nichž by 3 jezy nebyly.

[Odkaz na fotogalerie:](#)
[První náhled - autoři jsou uvedeni u fotografií](#)
[Kompletní fotogalerie zde](#)

PERSONÁLNÍ ZMĚNY V HKVS

Simona Zatloukalová – Koblížek a Jakub Axman rezignovali na svou funkci přístavné a přístavného HKVS.

HKVS zrušil vzdělávací komisi vzhledem k tomu, že vzdělávání je jedním z klíčových posláních HKVS, zabývá se jím dlouhodobě celý Kapitanát a ne jen určená komise. V současné době neexistují žádná pravidla, procesy, úkoly ani požadavky pro její samostatnou činnost. Její dosavadní předseda Tomáš Fiala – Fialík setrvává jako zástupce HKVS na OVČINu.

HKVS zrušil také komisi pro kluby dospělých VS, její dosavadní předseda Vladimír Cvrček – Vežír setrvává jako zástupce HKVS v Náčelnictvu kmene dospělých.

Všem výše uvedeným děkujeme za odvedenou práci pro vodní skauting a věříme, že nové nastavení spolupráce povede k vyšší účelnosti.

VSTUPNÍ PODMÍNKY ÚČASTNÍKŮ KE ZKOUŠCE VODÁCKÉHO MINIMA A KAPITÁNSKÉ ZKOUŠCE - UPŘESNĚNÍ

Vše zůstává v platnosti dle ŘVČČJ, jednou ze vstupních podmínek k oběma zkouškám je ovládnutí základů vodácké teorie a praxe v rozsahu 4. stupně vodáckých doplňků skautské stezky. Vzhledem k častým nedorozuměním a k tomu, že došlo k úpravě vodáckých doplňků, upřesnili jsme podmínky tak, aby byly jasné a jednotné:

PODMÍNKY

- *Uplavat 10 m pod vodou.*
- *Vylovit drobný předmět z hloubky min. 180 cm.*
- *Skočit do vody, vynořit se a udržet se na místě s hlavou nad hladinou po dobu alespoň jedné minuty.*
- *Ovládat skok do neznámé vody.*
- *Ovládat pomoc unavenému plavci.*
- *Pádlovat správně na obě strany, udržet rytmus posádky.*
- *Za poslední 3 roky mít spluto min. 100 km řek nebo 30 km řek o obtížnosti min. WW I (s výčtem názvů řek a jejich úseků).*
- *Absolvovat min. víkendovou výpravu na vodě, správně si zabalit a bagáž v lodi uložit.*
- *Ovládat záchranu lodě při převržení.*
- *Správně proplavat peřej.*
- *Ovládat házecí pytlík (příprava – naplnění pytlíku, hody, chycení pytlíku ve vodě + přitážení)*
- *Velet plavbě skupiny lodí.*
- *Uvázat 6 základních uzlů a vědět, kde se používají.*

U všech kurzů pro úplné začátečníky je potřeba patřičně navýšit časovou dotaci a věnovat se výše uvedené teorii a praxi.

VYHODNOCENÍ PŘIPOMÍNKOVÁNÍ VODÁCKÝCH DOPLŇKŮ K NOVÉ STEZCE

Během léta se sešlo několik připomínek k návrhu vodáckých doplňků, které jsme probrali a vyhodnotili. Zásadní připomínky:

- **plavání pod vodou** – vzdálenost 7 m v 1. části a 10 m ve 2. části stezky,
- **záchrana tonoucího** – ve stezce zůstane pouze dopomoc unavenému plavci, záchrana tonoucího je v úkolech odborky Plavec/Plavkyně, popř. může být zařazena do oddílového rozšíření stezky.
- **Byl přidán úkol Házecí pytlík.** Připravím správně házecí pytlík na záchranu. Házecí pytlík hodím do vody tak, aby jej plaváček chytil, a přitáhnu jej. Ve vodě chytím házecí pytlík, který je mi hozen.
- **Uvazování lodí na vozík** – shodli jsme se, že to není základní dovednost pro všechny skautky a skauty ve věku do 15 let, a do stezky ji tedy nezařazujeme. To však oddílům nebrání zařadit ji do oddílového rozšíření stezky.

[Vodácké doplňky zde.](#)

KULDA

- **NAPŘÍČ PRAHOU – PŘES TŘI JEZY 2018, START** (© BĀRA ŠOCO VĀ)

VODÁCKÉ DESETIKORUNY K 17. ŘÍJNU

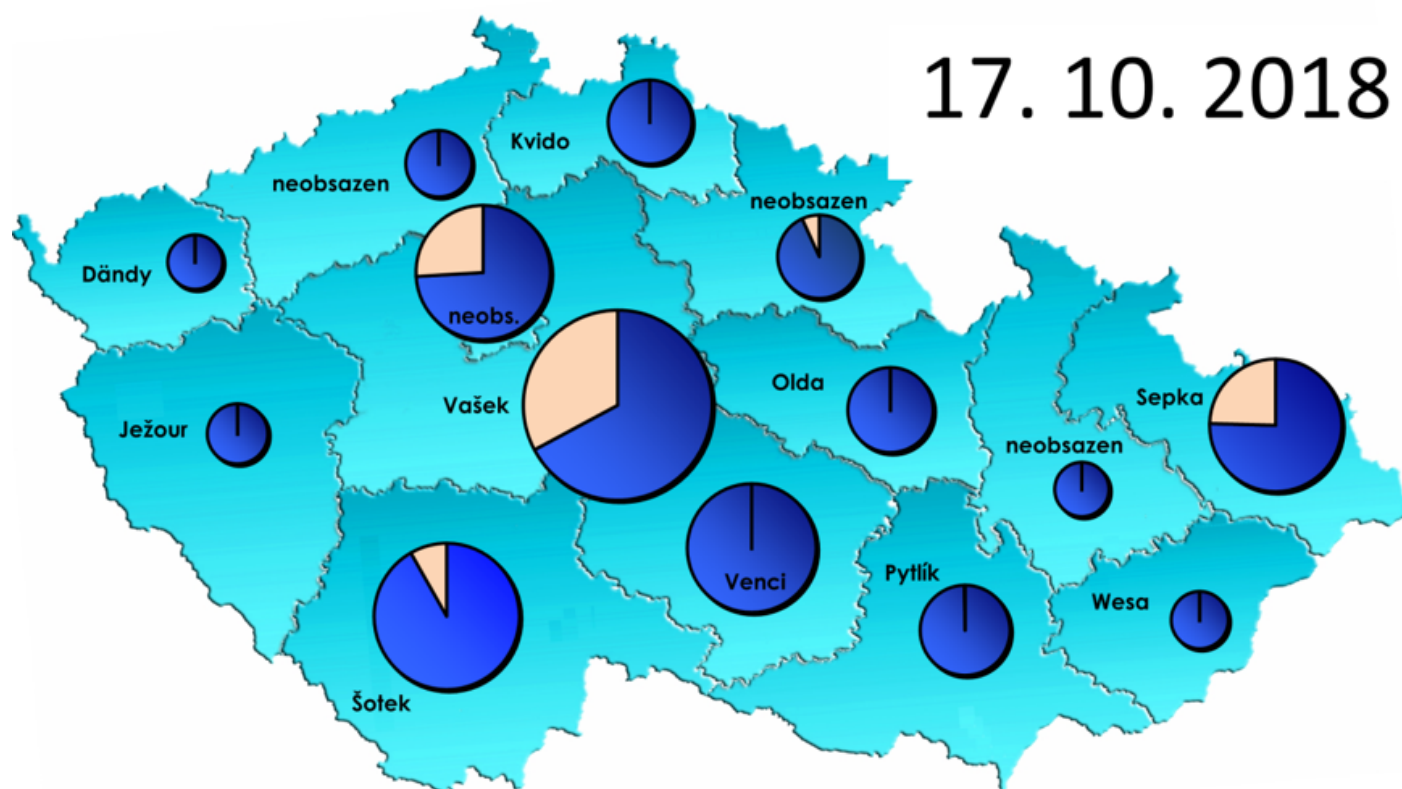
Neznáš vodácké desetikoruny? Více o nich najdeš na: <http://www.hkvs.cz/10kc>

Podíl vybraných desetikorun se za poslední roky posunul z 85 % na 87 % (2016), ze 78 % na 88 % (2017) a z 60 % na 92 % (2018).

Takže za rok 2018 je z více než čtyř tisíc vodních skautů jen 345, kteří nechtějí nebo nemohou zatím přispět; dále 52, kteří se chystají přispět, a ještě 149, které se nám nepovedlo kontaktovat.

Fond vzniklý z vodáckých desetikorun letos už našel uplatnění

při rezervacích míst pro skauty, kteří se účastní kurzů Vodácké školy záchrany, při objednávkách lodí P550 a také silného lodního motoru pro zajišťování větších akcí na vodě a přívěsu na přepravu velkých stanů a lodí, pro jejichž získání musíme zaplatit 15% spoluúčast k dotacím.

VODÁCKÉ DESETIKORUNY PŘIJATÉ V OBDOBÍ 15. 6. 2018 AŽ 17. 10. 2018:

112.02	středisko Dvojka Praha	290 Kč
112.99	středisko Arcus Praha	90 Kč
216.08	přístav Neratovice	1 370 Kč
219.10	přístav RETRA Brandýs nad Labem	710 Kč
21A.08	středisko Uragan Zbraslav	120 Kč
311.04	středisko VAVÉHA České Budějovice	1 700 Kč
323.09	přístav Omaha Plzeň	1 490 Kč
423.01	středisko Nereus Terezín	420 Kč
512.01	středisko Jablonec nad Nisou	910 Kč
523.10	středisko ÚTA Nové Město nad Metují	870 Kč
532.07	přístav Sedmička Pardubice	950 Kč
615.04	přístav Racek Žďár nad Sázavou	960 Kč
622.01	středisko Řehoře Mendla Brno	90 Kč
815.05	středisko Ostrá Hůrka Háj ve Slezsku	460 Kč
816.08	přístav VIRIBUS UNITIS Ostrava	800 Kč

Příspěvky ve výši 10 Kč za registrovaného člena se posílají na účet KVS 2300183549/2010 pod variabilním symbolem 99YY-XXXXX, KDE YY JE ROK A XXXXX JE EV. ČÍSLO JEDNOTKY (PRO ROK 2018 TO U JEDNOTKY EV.Č. 114.05 BUDE VAR. SYMBOL 991811405).

V případě platby za více předchozích let je variabilní symbol 9900XXXXX a ideálně roky uvést do zprávy příjemci.

Příspěvky je možné zaplatit i hotově na Srzech VS.

PLATBY ZA ROK 2017

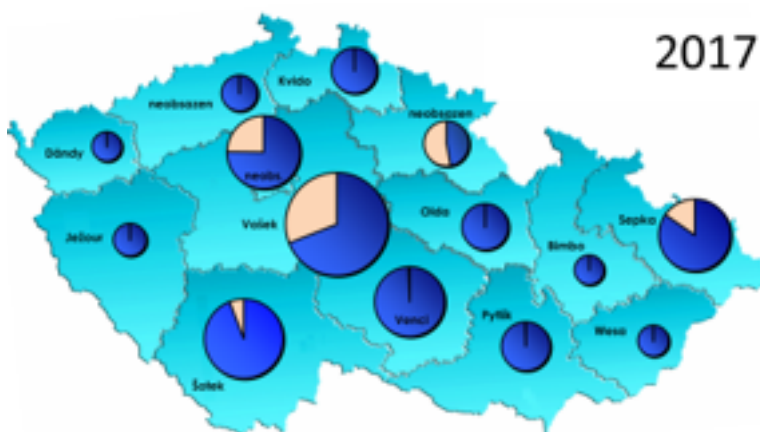
112.02	středisko Dvojka Praha	330 Kč
112.99	středisko Arcus Praha	100 Kč
216.08	přístav Neratovice	1 290 Kč
21A.08	středisko Uragan Zbraslav	100 Kč
313.03	přístav Dačice	180 Kč
615.04	přístav Racek Žďár nad Sázavou	910 Kč
712.03	středisko Zdimíra Touška Olomouc	140 Kč
816.08	přístav VIRIBUS UNITIS Ostrava	960 Kč

Stav zaplacených zvláštních příspěvků za roky 2016-18: kruhové grafy ukazují podíl zaplacených a nezaplacených příspěvků v kraji. Modré pole označuje příspěvky zaplacené, vyschlé béžové je nezaplacené.

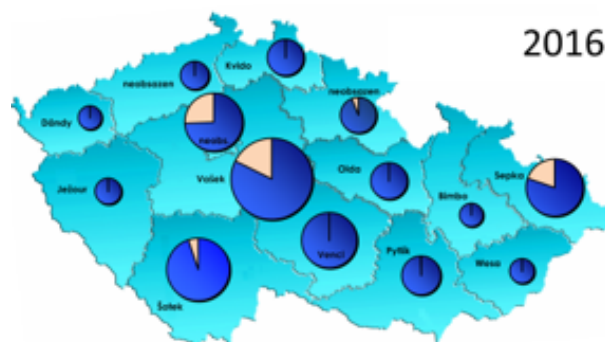
Sestavil a za správnost odpovídá
Hvězdář (hospodar@hkvs.cz)

PLATBY ZA ROK 2016

112.02	středisko Dvojka Praha	260 Kč
112.99	středisko Arcus Praha	110 Kč
21A.08	středisko Uragan Zbraslav	80 Kč
313.03	přístav Dačice	150 Kč
423.01	středisko Nereus Terezín	400 Kč
512.01	středisko Jablonec nad Nisou	760 Kč

2017

2016

KAPKA 2019

V roce 2019 se uskuteční kurz Kapka HKVS 2019, který bude zakončen Zkouškou vodáckého minima. Na stránkách kapka.skauting.cz naleznete všechny potřebné informace.

Od 15. 10. 2018 byla spuštěna registrace na kurz. Přihlášení neodkládej, přijímáme pouze 20 účastníků. Po vyplnění a odeslání registračních údajů od nás dostanete potvrzovací mail o obdržení Tvé přihlášky s bližšími informacemi. Těšíme se na Tebe.

FIALÍK

KAPKA HKVS 2019

- ⚓ kurz je určen všem skautům a skautkám se zájmem naučit se něco nového z vodáckého prostředí
- ⚓ vhodný pro úplné začátečníky vodních i suchozemských skautů a také pro pokročilé vodní skauty
- ⚓ vodácký výcvik vedený zkušenými instruktory na klidné i divoké vodě
- ⚓ naučí tě, jak připravit a zrealizovat vodácké akce

24. - 26. května zahajovací a seznamovací víkend - Třebíč
 červenec/srpen splutí řeky Vltavy či Otavy - volitelný víkend
 (22.) 23. - 25. srpna divoká voda - České Vrbné
 20. - 22. září praxe - Brandýs nad Labem
 18. - 20. října zkouškový víkend - Praha

CENA 2 500,- zahrnuje ubytování, strava, pronájem všech zázemí (slalomové tratě, bazény apod.), zapůjčení lodí a vodáckého vybavení

Podrobné informace a přihláška na webu
KAPKA.SKAUTING.CZ
 nebo kapka@hkvs.cz
 [KapkaHKVS](https://www.facebook.com/KapkaHKVS)

PODZIMNÍ SRAZ VS 2018 V PLZNI

Podzimní sraz vodních skautů proběhne **9.–11. 11. 2018 v Plzni**. Sraz je určen pro všechny skautky a skauty bez ohledu na barvu košile, úroveň skautského vzdělání či funkci od 15 let výše – prostě přijďte!

Registrace na sraz probíhá v termínu **22. 10. – 2. 11. 2018**.

A na jaký program se můžeš těšit?

Podrobný program najdete zde: <https://srazyvs.skauting.cz/>.

V pátek se po zahájení budete moci podívat, jaké letos proběhly **vodácké akce a kurzy**, a dozvíte se, co se chystá na příští rok a kam se můžete přihlásit či kam poslat vaše svěřence. Následovat bude večerní program, **zpívání a kino**.

V sobotu ráno se v rychlosti dozvíte novinky z HKVS, a pak už nás čekají dva bloky s programy zaměřenými na **psychickou bezpečnost a sexuální výchovu v oddílech**,

praktické představení nových nebo málo rozšířených odborů – **Potápěč/Potápěčka** a **Mezinárodní skaut/Mezinárodní skautka**, **strečink po vodáckých aktivitách**, jak uspořádat s oddílem **plavbu na plachetnici La Grace**, **vázání uzlů a lodní komise**.

Po obědě se v delším bloku můžete seznámit se zajímavými **místy Plzně**, s novou odborkou **Horolezec/Horolezkyně** na lezecké stěně, nebo se zúčastnit semináře na téma skautských hodnot a **prvního principu skautingu**, nebo workshopu na **psychohygienu a prevenci syndromu vyhoření**.

V podvečer se buď můžete seznámit s **činností HKVS** a s možnostmi, jak se do dění u vodních skautů zapojit na různých úrovních, nebo si jít zahrát **hru po městě**. Večer následuje **ples**.

Nedělní dopoledne bude věnované **plavání, záchraně tonoucího a potápění s ABC** v bazénu, **seznámení se SkautISem**, prohlídce **pivovaru Plzeňský prazdroj** nebo **prohlídce divadla**.

Další informace budou průběžně zveřejňovány na stránkách HKVS, srazu a na Facebooku.

Těšíme se na Vás!

Za pořadatelský tým Kulda

Kdy: 9.–11. 11 2018

Kde: Plzeň

Registrace: 22. 10. – 2. 11. 2018

Cena: 500 Kč

(pro nečleny Junáka 860 Kč)

Kontakt: srazyvs@hkvs.cz

KDO DOSTAL VYZNAMENÁNÍ?

Během léta byla udělena vyznamenání – Medaile Bronzového bobra a Řád stříbrného bobra. Medaile Bronzového bobra je vyznamenání Junáka udělované za soustavnou aktivní činnost, přinášející rozvoj českého vodního skautingu, a to zejména při vedení oddílů a přístavů. Řád stříbrného bobra se uděluje jako nejvyšší ocenění významné a dlouhodobé práce pro vodní skauty a patří mezi nejstarší dosud platná skautská vyznamenání. Uděluje se členům Junáka za dlouholetou, minimálně však patnáctiletou soustavnou činnost přinášející rozvoj českého vodního skautingu na poli organizačním, výchovném, programovém, osvětovém, publikačním. Podrobnosti o vyznamenáních, kdo je uděluje

a kdo je může navrhnout, se můžete dočíst v Kapitánské poště 12/2017.

Na webu <http://hkvs.cz/spisovna> najdete **statuty vyznamenání i formulář návrhu na vyznamenání**. **Rozhlédněte se kolem sebe! Vidíte někoho, kdo soustavně aktivně pracuje a podílí se tak na rozvoji českého vodního skautingu? Návrh může podat kdokoliv z vás!**

MARTA DIARTOVÁ

MEDAILE BRONZOVÉHO BOBRA

Marta se již od svých 15 let soustavně aktivně podílí na vedení a rozvoji přístavu Třináctka Opařany. Nejprve jako vedoucí dívčího

oddílu, později jako zástupkyně kapitána přístavu a nyní více než deset let jako kapitánka přístavu. Pět let byla Marta zdravotní zpravodajkou ORJ a v té době organizovala zdravotnický kurz na Táborsku. Byla u zrodu Jihočeského vodáckého setkání „Lužničanka“ a také ho několik let organizovala. Od roku 2006 je spoluvůdkyní všech žádostí přístavu Třináctka o granty, z nichž je většina úspěšných. Reprezentuje přístav navenek jednáním s úřady a také žádostí o finanční dary spřízněných společností, které jsou i díky její aktivitě velmi štědré. V posledních letech organizuje akce pro veřejnost Předávání betlémského světla i s doprovodným programem a skautský ples. Pomáhá po oficiální stránce v zabezpečení letních táborů jak svou vlastní pracovní silou, tak hlavně sjednáváním oficiálních potvrzení s úřady i místními obyvateli. Po několikaleté pauze v aktivním vedení dětí se vrátila k benjamínské družině Bublin, se kterou začala pracovat. V letošním roce slaví přístav Třináctka 50 let od svého vzniku a je díky Martě ve skvělé kondici i proto, že Marta umí výborně urovnávat všechny třenice, které v přístavu vznikají. Nutno podotknout, že se během své skautské kariéry stihla vdát, vychovávat tři děti a přesto nadále s chutí skautovat – je tak velkým vzorem, jak lze skvěle skloubit rodinný a skautský život.

JAN JAROŠ - BENZÍN

MEDAILE BRONZOVÉHO BOBRA

Benzín soustavně od roku 2007 vede chlapecký vodácký oddíl, který se úspěšně věnuje skautským i vodáckým dovednostem, což dlouhodobě prokazuje na různých skautských závodech a setkáních. Výchovně se oddílu úspěšně daří vychovávat skautskou generaci s minimální fluktuací a přirozeným přechodem členů do roverského či jiných oddílů. V oddíle

je praktikován posádkový systém a oddíl se snaží plnit stezky i odborky. Benzín je také velmi aktivní na úrovni přístavu, kde obětavě zajišťuje zázemí a materiální vybavení pro různé akce, spolehlivě a aktivně plní svěřené úkoly. Pravidelně se střídá ve funkci vůdce přístavního tábora. Na celorepublikové úrovni působí již několik let jako odborný instruktor pro výcvik na divoké vodě a jachting pro KLŠVS a Kapku HKVS. Je stálým instruktorem ČLK SEALs.

OLDŘICH PEŠINA - OLDA

MEDAILE BRONZOVÉHO BOBRA

Olda je od roku 1989 činovníkem střediska Javor Č. Třebová, vedoucím 5. oddílu VS. Dále je od r. 2014 hlavním organizátorem a ředitelem celostátní akce vodních skautů Skare a aktivním členem lodní a závodní komise. V roce 2017 byl vedoucím Kapky Pardubice, která podporuje rozvoj výuky vodáckých dovedností v Junáku – českém skautu. Podílí se jak na místním vedení vodních skautů, tak pořádá akce krajského a celorepublikového formátu. Jeho činnost dlouhodobě přispívá k rozvoji vodního skautingu v ČR.

PETR PTÁČEK

MEDAILE BRONZOVÉHO BOBRA

Petr Ptáček z Vodácké školy záchrany je v rámci svých aktivit podporovatelem vodních skautů. Jeho kurzy ovlivnily a pomohly zkvalitnit vodácké víkendy divoké vody, jeho učebnice byly v době před vydáním příručky hlavním učebním materiálem pro mnohé kurzy. Petr Ptáček pomohl recenzovat Vodáckou příručku. Hlavním a časově nedostižitelným co se týká elánu, přístupu a vytrvalého buldočího přístupu, je Petrova činnost na poli legislativy, kde pomáhá a lobbuje a jedná za všechny vodáky – on je ten, který vypracovává návrhy k vadným zákonným předpisům a spolu

to proboxováváme s vahou naší organizace, on hlídá, dělá si kontakty na ministerstvech, na povodích i jinde, aby něco neuniklo. Kampaně jako „Voda nebo alkohol“, kampaně za opravu nesmyslného paragrafu o sjíždění jezů, v současnosti náš společný boj za modifikaci podmínek dalších a dalších zákonných předpisů, dále mj. jeho úpravy kilometrů – z toho profitujeme my všichni. Není to činnost krátkodobá, Petr se podobným aktivitám nezištně věnuje již dlouhou dobu. Medaile byla udělena dne 22. 9., kdy slavila výročí 10 let jeho Vodácká škola záchrany a 20 let web raft.cz (web raft.cz je jedním z hlavních současných zdrojů o vodních stavech, kilometrů aj v ČR).

JAN FISCHER - HVĚZDÁŘ

ŘÁD STŘÍBRNÉHO BOBRA

Hvězdář je velmi činorodý a činný skaut, od roku 2000, kdy je u skautů registrován, neúnavně pracuje jak v domovském středisku v Modřanech, kde stále funguje jako hospodář střediska, tak u vodních skautů, kde je již třetí období velmi platným členem HVKS, nejprve jako organizační zpravodaj, poté hospodář (v letech 2013-2016 vykonával obě tyto náročné funkce dohromady). Současně je hlavním organizátorem závodu Napříč Prahou Přes tři jezy, který převzal od 4. přístavu VS, zdárně jej rozšířil do dnešního významu a dopadu (největší vodácká akce v ČR, nejen skautská). Zároveň je lektorem a instruktorem mnoha vodáckých kurzů, organizuje kurz Lodní tesař, který založil a mnoho drobnějších, avšak organizačně náročných vzdělávacích akcí. Shrneme-li Hvězdářovy zásluhy, plně zapadají do nároků na udělení nejvyššího vodáckého vyznamenání.

KULDA

SUCHO - VELKÝ PROBLÉM DNEŠKA

Velkým tématem posledních let je sucho. Sucho není jen jedno, odborně ho můžeme dělit na několik typů – nalezneme termíny o meteorologickém, agronomickém, hydrologickém či socioekonomickém suchu. Jejich společným znakem je však nedostatek srážek nebo nedostatečné objemy odtoku ve vodních tocích.

Sucho meteorologické nejčastěji definujeme časoprostorovými srážkovými poměry, tedy jako množství a intenzitu spadlých srážek vztažených k dlouhodobým srážkovým normálům pro dané místo a roční dobu.

Sucho agronomické vyjadřuje nedostatek vody v půdě, který je ovlivněný výskytem meteorologického sucha ať už předchozím nebo nadále trvajícím, a dále jej rozlišujeme na půdní a fyziologické (nedostatek vody pro potřeby jednotlivých druhů rostlin).

Sucho hydrologické definujeme především pro povrchové toky jako počet po sobě jdoucích dnů v týdnech, měsících i letech, kdy se vyskytují relativně nízké průtoky vzhledem k dlouhodobým měsíčním či ročním normálům.

Sucho socioekonomické vnímáme jako nedostatek pitné vody pro obyvatele, užitkové vody pro průmysl a nízké průtoky pro hydroelektrárny.

Celý vývoj vodní situace sleduje u nás hlavně Český hydrometeorologický ústav ČR (ČHMÚ), a to pomocí meteorologických stanic, rozmístěných po celém území České republiky. Máme celkem 29 meteorologických stanic, 203 automatických meteorologických stanic, 163 srážkoměrných stanic, 335 manuálních srážkoměrných stanic, 14 stanic pro monitoring jakosti srážkové vody, 512 limnigrafických stanic na povrchových vodách, 1464 hydrogeologických vrtů, 321 sledovaných

pramenů, 691 objektů k monitoringu kvality podzemních vod, 16 automatických sněhoměrných polštářů a další, často soukromé stanice, které se používají jako pomocná data.

Z množství stanic vidíme, že celá naše republika je protkána hustou pozorovací sítí plnou různých typů měřících objektů, které často měří i další data (např. imise, koncentrace různých látek v ovzduší apod.). Měření ČHMÚ jsou datována od roku 1953, kdy navázal na činnost dřívějších orgánů založených v roce 1919 (které také navázaly na činnost meteorologických stanic v Českém království).

TRUCHA METEOROLOGIE, KLIMATOLOGIE, HYDROGEOLOGIE

Srážkový deficit neboli nedostatečné množství srážek spadlých na naše území se projevuje již delší dobu a pozvolna pokračuje i v průběhu podzimu (vzpomeňme na teploty minulých týdnů a počasí bez deště skoro celý říjen). Ovlivňuje jej také rozložení tlakových útvarů, které mohou přispívat k přísunu dostatečně vlhkého vzduchu z okolních moří

a z oceánu. Přicházející frontální systémy nad území ČR nemusí mít dostatečnou vlhkost pro vývoj bouřek. Pak přichází suchý vzduch (tedy vzduch s relativně nízkou vlhkostí) s malým množstvím oblačnosti způsobuje větší výpar (evapotranspiraci = transpirace (výpar z rostlin) + evaporace (výpar z půdy), který prohlubuje nedostatek vody v krajině. Vodní cyklus zahrnuje kromě zmíněné evapotranspirace také povrchový odtok a doplňování podzemních vod. Obecně také výpar z dlouhodobě suché oblasti je nižší, tj. se ani netvoří lokální srážky (bouřky, mlhy, atp.) tak často, jako tomu bývá v době dostatečného srážkového přísunu během roku.

HISTORICKÁ SUCHA

Srážkový deficit, který způsobil dlouhodobé sucho podobné tomu dnes, nalézáme již dříve. Již historicky je sucho doprovázeno výskytem mnoha hydrometeorologických extrémů – srážkovými deficity a naopak extrémními povodněmi, vysokými teplotami ovzduší, včetně výskytu tropických dnů (maximální denní teplota vzduchu překračující 30 °C

ve stínu), vyšším počtem hodin slunečního svitu, nižší relativní vlhkostí vzduchu a také zmenšenou oblačností. O velkých obdobích sucha či povodní se můžeme dočíst již v Kosmově kronice či jiných středověkých a novověkých pramenech, známé jsou „hladové kameny“ či povodňové rysky u mnohých řek či potoků. „Hladové“ se kamenům říká proto, že když hladina klesne až na jejich úroveň, dá se předpokládat malá úroda kvůli suchu a tím i pravděpodobný hlad v zimě pro obyvatele, ve středověku a raném novověku zcela závislých na místní zemědělské produkci.

PODOBA SUCHA V ROCE 1947

Dlouhodobé vysoké teploty ovzduší s minimem srážek panovaly v Čechách již od dubna. Počasí se vyznačovalo teplými, slunečnými a často větrnými dny, úhrn srážek byl hluboko pod normálem. Následující měsíce byly také srážkově podprůměrné (za květen Čechy 39 %, Morava 22 % běžných srážek) a až do října 1947 se situace neměnila. Letní měsíce doprovázely vysoké teploty, které byly nad běžným průměrem, a dosahovaly až k 38,9 °C. Následkem sucha takových rozměrů byla velká neúroda s vážnými hospodářskými následky. Projev hydrologického sucha byl znát na průtocích vody Vltavou, kdy v této době ještě nestála Vltavská kaskáda, která nadlepšuje průtoky v tocích. Korytem řeky v měrné stanici v Praze protékalo 17,7 kubíků za vteřinu (normální dlouhodobý průměr je zhruba 50 m³/s).

DALŠÍ SUCHA A SNAHA ZADRŽET VODU V KRAJINĚ

I v roce 1953 jsme se setkali se suchem, v té době ale již byla započata výstavba megalomanské Vltavské kaskády, a to Lipno I, Lipno II a Slapy, které měly kromě sucha také ve velkém vyrábět elektřinu v hydroelektrárnách.

Rok 1953 byl význačný vysokými teplotami, které známe

z nynějších dob, dosahujících ke 40 °C, a vysycháním řek podobným tomu v roce 1947. Naopak rok poté došlo téměř k velké letní povodni na Vltavě, která zaplnila v té době prázdnou, ještě nedostavěnou Slapskou přehradu.

ROK 2003

Tento rok byl suchý pro celou Evropu a sucho Českou republiku ovlivnilo „jen“ okrajově. Množství srážek, které v tomto období spadlo, bylo okolo 50 % normálu, průměrně na území republiky byla hodnota 504 mm/rok (data dle ČHMÚ), srážkový úhrn za měsíce červen až říjen činil 183 mm (dle ČHMÚ), který se řadí mezi ty nejnižší, které v pozorovaném období lze porovnat. Srážkový úhrn dosahoval 73 % normálu z průměrných hodnot v letech mezi 1981–2010 (zprůměrováno na celou republiku, místy, zejména ve středních Čechách a na jižní Moravě byla situace mnohem horší).

ROK 2015

Dlouhodobý srážkový deficit na celém území způsobil pokles podzemních vod. Na území ČR spadlo průměrně pouze 532 mm/rok (data ČHMÚ).

Srážkový úhrn za měsíce červen až říjen však dosahoval pouze 245 mm. Ačkoliv na území České republiky spadly četné bouřky, ty nemají zásadní vliv na zvýšení hladiny podzemní vody, a krajinou protečou bleskově – bývají lokální a vláhový deficit neřeší. Průměrné měsíční teploty byly ve všech krajích vyšší nad normálem, a to v rozmezí 2,2–4,3 °C, a nejvyšší teploty dosahovaly nad 38 °C. Pravděpodobně si pamatujeme vyschlé potoky, mrtvé ryby a např. i totálně vyschlá vrchoviště a vlhké louky v Krkonoších i jinde na horách. Tímto létem se také nenápadně odstartovala současná kůrovcová kalamita mnoha smrkových monokultur na Moravě i jinde – stromy s nedostatkem vláhy nedokázaly „zalepit“ smolou larvy kůrovce a ten se začal v oslabených, stejnověkových porostech rychle množit. Smrk je horský strom vyžadující dostatek půdní vlhkosti, když ji nemá, neřku-li na plantáži stejných smrků hektary okolo, tak škůdcům nedokáže čelit.

Srážkový úhrn dosahoval k 78 % normálu z průměrných hodnot v letech mezi 1981–2010.

ROK LETOŠNÍ, 2018

Srážkový úhrn za měsíce červen až srpen je zatím 153 mm, což je za prázdninové měsíce pouze cca 46 % normálu z průměrných hodnot v letech 1981–2010. Letošní sucho ovlivnilo půdní vláhu a mnohé plodiny neurodily tolik, mnoho kukuřice a řepky bylo zaoráno. Jedná se nejen o obiloviny, ale i o píce a krmné plodiny, takže můžeme (v souvislosti se suchem v celé Evropě) čekat zvýšení cen potravin včetně masa. Sucho pokračuje dále i na podzim, rekordní teploty přes dvacet stupňů ve druhé půli října sucho jen prohlubují. V půdním sloupci je na některých místech pouze 15 % obsahu vody (v hloubce 80 cm(!), kde je normálně vždy mokro, zkuste si u klubovny udělat sondu), než je normál, přeloženo do češtiny je půda zcela suchá i v hloubce. V takovém stavu v létě hynuly mnohé stromy, které již z minulých

let neměly řádně vyžralá pletiva z loňského a předloňského vodního deficitu, mnohé keře uhynuly již v létě a pokud pořádně (tj. týden drobného deště minimálně) nezaprší, tak desítky procent stromů zimu nepřežijí. Staráte-li se u klubovny o nějaké stromy, i velké a statné, doporučuji kůly vyřít k nim díry a stromy zalévat celý podzim i zimu, když nebude mrznout, minimálně 10–20 litrů vody týdně – abychom na jaře nemuseli koukat na stromy, které neobrazí...

Vodní toky byly hydrologickým suchem ohroženy také, většina českých přehrad se potýkala s nižšími stavy až historicky nejnižšími, řeky měly a mají minimální průtoky (viz <http://hydro.chmi.cz/hpps/>, kde stále v době psaní článku skoro třetina stanic ukazuje bílé kolečko, tj. vodní stav „sucho“), studny vysychají. Přestože

se v září vyskytly četnější srážky, způsobily pouze rychlý vzestup hladin vodních toků, načež hydrologické sucho nadále trvá, říjen je toho dokladem. Většina spadných srážek se vsákla a zlepšila nasycenost půdy, a množství srážek, které se dostalo do řek, rychle odteklo. Rychlý pokles hladiny dokazuje, že hydrologické sucho přetrvává.

Informační portály a data k návštěvení

Souhrnné informace [o vývoji sucha najdete ve zprávě ČHMÚ.](#)

Srážkové úhrny včetně historických najdete na:

<http://portal.chmi.cz/historicka-data/pocasi/uzemni-srazky>

ŠKVRNĚ, CEDNÍK

● FOTO - DAVID SVOBODA - CEDNÍK

PLAVÁNÍ S BENJAMÍNKY

Za dobu působení ve vodním oddíle vlčat a žabiček, nyní i benjamíneků, jsem zjistila, že je plavání poměrně velký problém. Pokud se zeptám rodičů, zda dítě umí plavat, a oni odpoví “ano, umí, chodil se školou,” vím, že je bohužel musím brát s velkou rezervou. Většinou se z nich vyklubou hraboši neurčitěho stylu, kteří se po třech tempech zanoří pod hladinu a aby se vynořili, musí si stoupnout nohama na dno.

Proto si myslím, že je velmi důležité se těmito dovednostem věnovat v oddílech a nepodceňovat je. Vhodnou dobou pro trénování plavání a vlastně především návykům na vodu vůbec jsou podzimní a zimní měsíce, kdy je venku sychravo a tma a nedá se jít ven. To je vhodná doba vyrazit s dětmi na plavecký stadion místo schůzky, nebo vyrazit na plaveckou výpravu.

Z vlastní zkušenosti vím, že pokud se dětem budeme v bazénu věnovat, setká se to s velkým úspěchem, jsou nadšené a mají radost, co nového se naučili.

Pokud se zaměřím pouze na benjamínky, většinou to budou všechno neplavci nebo maximálně splývající. Je třeba si je rozdělit do několika plaveckých skupin.

Rozdělení probíhá tak že jdeme společně do bazénu, kde aspoň trochu stačí, a řekneme jim, ať nám ukáží, jak umí plavat. Poté je rozdělíme do třech skupin dle dovedností:

BOJÁCNÍ NEPLAVCI

Už jen to, že mají vlézt do vody, se jim moc nezamlouvá. Pokud někde vedle nich trochu šplouchne voda, mají s tím problém. Představa toho, že se pokusí udělat nějaké tempo, byť jen malé, je děsivá. Nemluvě o foukání do vody nebo polití či potopení hlavy. Voda pro ně prostě není vůbec kamarád.

NEPLAVCI

Do vody se vlézt nebojí. Pokusí se aspoň o nějaké tempo a nebojí se ani zafoukat do vody, popřípadě potopit se pod hladinu. Neumí ale splývat. Zkušenosti s vodou mají, nevadí jim.

SPLÝVAJÍCÍ

Většinou zvládnou splývat. Snaha o plavání, zvládnou i několik temp. Bez problémů se i potápí.

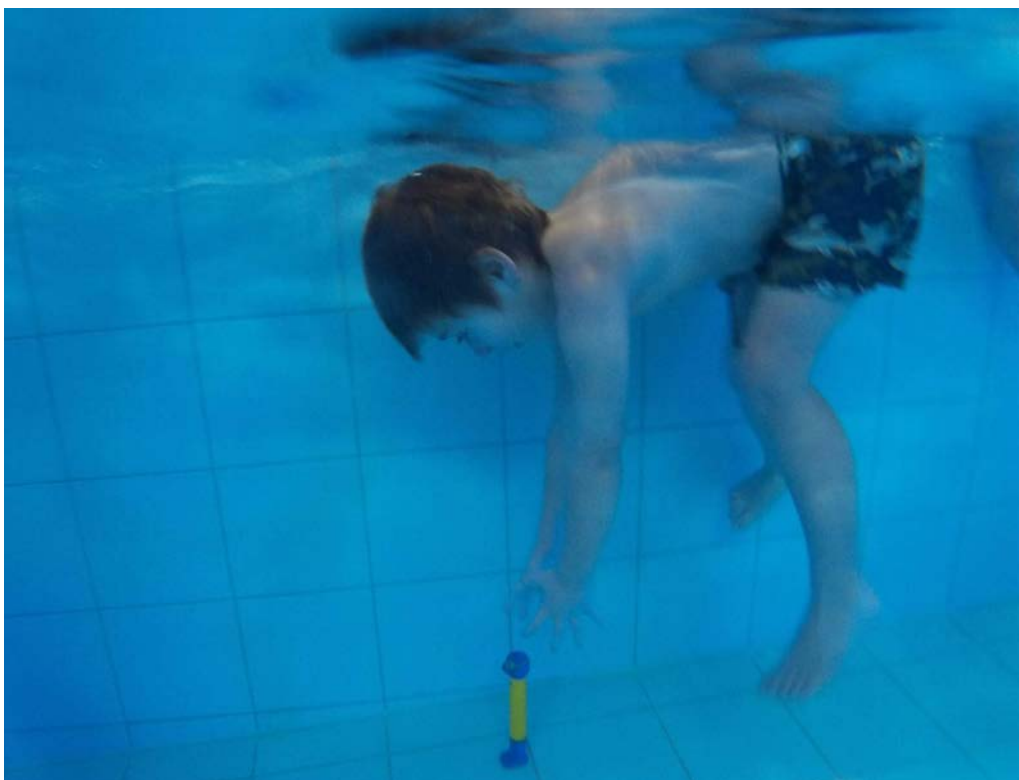
JAK NA TO

Děti jsme si rozdělili do skupin – hlavně už tedy víme, co od nich můžeme čekat a jaké nároky na ně klást. Začínáme úplně jednoduše, nejlépe v bazénu, kde děti stačí, aby měly pocit jistoty, foukáním do vody. Děti se chytí okraje bazénu a foukají pusou i nosem a dělají bubliny, pokud zvládnou, mohou ponořit i celý obličej. Tím trénují správné dýchání pod vodou, které je pak důležité pro správné plavání kraula a prsou. Foukat lze i do plastové misky s vodou, kdy dítě sedí na

okraji bazénu a má misku naplněnou vodou. Většinou do misky foukáme s bojácnými neplavci.

Dále trénujeme polévání hlavy vodou – postupný návyk na vodu jako takovou. Toto je například velký problém právě pro bojácné neplavce. Voda jim prostě vadí. Chce to na ně hlavně netlačit a prostě pomalu zkoušet, je možné jim třeba ze začátku povolit, ať si ucpou nos, a pak když to už zvládají bez problémů, začít zkoušet bez ucpaného nosu.

Zkoušíme také splývání, můžeme použít pomůcky, jako je například destička a pásek pro ty, kteří se bojí položit na vodu bez ničeho. Dítě uchopí destičku palci nahoru a ostatními prsty dolů a natáhne ruce, tím se vytvoří okénko, do kterého potopí hlavu. Splývání se nejlépe trénuje u okraje bazénu, od kterého máme možnost se odrazit. Nejprve dětem samozřejmě ukážeme, jak má splývání správně vypadat, a pak zkoušíme. Dohlídíme na to, aby poloha hlavy byla správně – ani ne předkloněná,

● FOTOALBUM 95. SKAUTSKÉHO ODDÍLU QUERCUS MODŘICE

nebo moc zakloněná.

Také trénujeme potápění, například lovením předmětů, které jsme jim naházeli do vody.

Kopy nohama trénujeme posazením na okraj bazénu – za zády se opřou rukama a snaží se kopat nataženými nohama. Nejprve ukážeme, a pak opravujeme.

U šikovních dětí nebo s postupem času i u našich neplavců začínáme trénovat plavecké způsoby. Jako první začínáme kraulové nohy, kdy za použití pásku

nebo žížaly, kterou umístíme pod břicho, a desky, kterou držíme v natažených rukách, se položíme na vodu a kopeme nohama. Opět důležité je správné provedení, nekřčit nohy v kolenou a kopat nataženými nohama.

HRY

NA ŽÁBY – Tuto hru je vhodné hrát v dětském bazénu, kde děti stačí. Vedoucí dělá čápa a říká „POZOR ŽÁBY, ČÁPI JDOU, SCHOVÁME SE POD VODOU“. Po

odříkání říkanky se děti musí popít/schovat pod vodu.

NA MRAŽÍKA – Jeden je Mrazík a honí ostatní. Kdo je zmražen, stoupne si s rozkročenými nohama a ostatní se ho snaží zachránit tím, že ho podplavou.

FOUKÁNÍ NA JABLÍČKO – rozházíme po bazénu lehké míčky a děti se je snaží pomocí foukání dostat do domečku. Domeček může být plastová obruč.

ŽÍŽA

PROGRAM NA SCHŮZKU V BAZÉNU

V období zimního času, kdy je většinou v době schůzek tma, je vhodné, pokud je to možné, jít občas na schůzku do bazénu. Plnění plaveckých oblastí stezky nebo odborky (a vlčka/světýlka) Plavce/Plavkyně je možné zpestřit vhodnými plaveckými programy a hrami. Zde vám jeden tip na schůzku přinášíme. Časy, vzdálenosti, počty skoků, nádechů apod. je samozřejmě potřeba přizpůsobit věku dětí a velikosti bazénu a je velmi vhodné si to napřed vyzkoušet.

VZÁCNÉ SOŠKY

Na malém ostrově uprostřed oceánu byly objeveny vzácné sošky. Strhla se o ně velká mela, takže je třeba jednat rychle a nenápadně. Použití loděk z okolních ostrovů je vyloučené.

Vášim úkolem je vžít se do pocitů hledačů sošek a vyzkoušet si, zda byste byli schopni sošky získat.

Splňte tyto úkoly v daném pořadí a časovém limitu. Každý úkol je možné začít plnit až po úplném

dokončení předchozího. Kromě studeného pramenu je možné, aby úkol splnil za neúspěšného plavce někdo jiný.

RENČA

Další tipy programu na schůzky v bazénu najdete v říjnových číslech Kapitánské pošty z let 2014-2017.

VZÁCNÉ SOŠKY

Start v 16:55, odchod z šaten.

Z vašeho rodného ostrova na ostrov sošek je to 3 km.

- Uplavte dohromady libovolným způsobem 3 km.
- Rychlejší plavci mohou uplavat víc (dohromady musí celá vaše skupina uplavat 3 km).

Na ostrově jste se pustili do hledání. Hledali jste:

- V horkých pramenech – navštivte páru na 2 minuty (počítejte do 120)
- Ve studených pramenech – hned po páře se ponořte i s hlavou do studeného bazénku
- V atolu – přeplavte bazén pod vodou max. na 3 nadechnutí (1 úvodní +2 v průběhu)

Sošky se nakonec nacházely v hluboké zatopené jeskyni. Bylo jich celkem 50!

- Celkem 50x (za celou skupinu) skočte po hlavě ze startovního bloku

Sošky je třeba bezpečně dopravit ze zatopené jeskyně. Nejlepší způsob je naložit si je na břicho.

- Uplavte dohromady 2 km znakem (opět za celou skupinu)

A teď už hurá domů na rodný ostrov!

- Plavte dohromady 3 km libovolným způsobem.

Sošky jsou v bezpečí, pokud se všichni sejdete u bufetu nejpozději v 18:05.

ROZLOUČENÍ SE SADDÁMEM

Málokdo ze současných vodáků a námořníků může dokázat, že je synem samotného Neptuna, Jaromír Kubec – Saddám ano.

Syn vodáckých manželů se sám rovněž stal vodním skautem. Od maminky Jarmily převzal skautské podvědomé „sloužím“, od otce Neptuna zásady pevného vedení oddílu, od první polistopadové lesní školy VS na Lavičkách metodiku a potřebná oprávnění, od liběchovských skautů takovou důvěru, že vystoupal až na pozici kapitána přístavu.

Byl nepřehlédnutelným účastníkem srazů kapitanů a kde mohl, pomohl. Když se Hlavní kapitanát vodních skautů rozhodl uspořádat v r. 1994 první Navigamus, na svou dobu neobvykle velkou akci, sehnal Saddám několik skautů – policistů i laiků, se kterými nabídl a uskutečnil pořádkovou službu.

Protože se skautská Security osvědčila i v r. 1997, do třetího Navigamu už šla oficiálně ustavená jednotka se specifickým výchovným zaměřením nazvaná Skautská ochranná služba, krátce SOS. Saddám stál několik let v jejím čele. Přestože „Soska“ zabezpečovala stále víc skautských i neskautských akcí, nezapomněl Saddám ani sosáci, že impulzem k jejich vzniku byla spolupráce s HKVS. Proto také

● FOTO ARCHIV PŘÍSTAVU MODRÁ KOTVA LIBĚCHOV

Saddám obdržel v r. 2015 medaili Bronzového bobra.

Co dali rodiče jemu, to dal Saddám svým dětem, které skautují v Modré kotvě Liběchov. Starší z nich potkáváme na kapitánských srazích, mladší na závodech a soutěžích.

Ještě v červnu se byl Saddám alespoň podívat na Navigamus 2018, přestože mu zdraví už

nastavovalo nohu.

Svůj zápas s těžkou nemocí však 2. srpna 2018 prohrál a ve svých 58 letech se odebral za viditelný obzor. Všichni věříme, že jako věčný sosák pomáhá u bran nebeských svatému Petrovi udržovat pořádek se svým úsměvem, na který se nezapomíná.

VEZÍR

NAVIGAMUS 2018

Přinášíme Vám fotoreportáž z Navigamu 2018. Autorem fotografií je David Urban - Ňuf.

FOTKA Č. 1 – LETOŠNÍ DEVÁTÝ ROČNÍK CELOSTÁTNÍHO SETKÁNÍ VODNÍCH SKAUTŮ – NAVIGAMUS SE KONAL V LIPNĚ NAD VLTAVOU.

FOTKA Č. 2 – LETOS JSME SE VYDALI PO STOPÁCH ADMIRÁLA ČENG CHE, KTERÝ BYL ČÍNSKÝ DIPLOMAT A CESTOVATEL A PLAVIL SE PO INDICKÉM A TICHÉM OCEÁNU.

FOTKA Č. 3 – KAŽDÝ ZE ZÚČASTNĚNÝCH ODDÍLŮ MĚL ZA ÚKOL SI OPATŘIT ČI VYROBIT SVĚHO DRAKA, KTERÝ JE PAK DOPROVÁZEL NA RANNÍ NÁSTUPY V ČÍNSKÝCH KOSTÝMECH.

FOTKA Č. 4 – ATMOSFÉRA ČÍNY DÝCHALA ZE VŠECH STRAN. KROMĚ POVEDENÝCH KOSTÝMŮ JSME MOHLI VIDĚT STANOVÁ MĚSTEČKA ZDOBENÁ LAMPIONY, PAGODAMI ČI ORCHIDEJEMI.

1

2

4

3

FOTKA Č. 1 – DOPRAVIT VZÁCNÁ ZVÍŘATA DO ČÍNY PŘES NEBEZPEČNÉ ÚZEMÍ MŮŽE BÝT NĚKDY POŘADNÝ OŘÍŠEK.

FOTKA Č. 2 – KDO CHCE BÝT MOŘEPLAVEC, MUSÍ BÝT STATEČNÝ A OSTRÁŽITÝ, JELIKOŽ ZA KAŽDÝM ÚTESEM MOHOU ČÍHAT PIRÁTI.

FOTKA Č. 3 – JAKO CESTOVATELÉ JSME MUSELI TAKÉ DŮKLADNĚ PROZKOUMAT OKOLÍ PŘEHRA-
DY. NĚKDO SE VYDAL NA STEZKU KORUNAMI STROMŮ, NĚKDO NA DRAČÍ LODĚ A TI NEJODVÁŽNĚJŠÍ PRŮZKUMNÍCI NAPNULI PLACHTY.

1

2

3

1

FOTKA Č. 1 – AUDIENCE U SAMOTNÉHO ADMIRÁLA ČENG CHE. JE TŘEBA PŘEDAT DŮLEŽITOU ZPRÁVU, KTEROU JSME ZÍSKALI NA PEVNINĚ.

FOTKA Č. 2 – TAJNÉ A DŮLEŽITÉ ZPRÁVY JSOU UKRYTY V ŠIFRÁCH, KTERÉ JE POTŘEBA ROZLUŠTIT.

DĚKUJEME VŠEM, CO SE PODÍLELI NA KRÁSNÉM A DOKONALÉM A V HISTORII S CCA 1350 ÚČASTNÍKY NEJVĚTŠÍM NAVIGAMU 2018 NA LIPNĚ!

ALČA

2

EUROSEA 14 A ODYSSEUS GROUP

„...ZDRAVÍME VŠECHNY Z EUROSEA Z BARCELONY A S RADOSTÍ OZNAMUJEME, ŽE JAN MRKOS - HONZIK BYL ZVOLEN ČLEMEM VEDENÍ EVROPSKÝCH SEA SCOUTS. KONKURENCE BYLA VELKÁ, PODAŘILO SE NÁM OVLIVNIT PŮLKU EVROPY.“

Ahoj Hondziku, ty ses účastnil jako zástupce českého vodního skautingu Eurosea 14, kde probíhala také mimo jiné volba do Odysseus Group. Napřed ale něco o Eurosea 14, osvětlí nám, pro koho je to akce, s kým jsi jel letos a jaký je její program?

Eurosea se účastní delegáti na doporučení Hlavního kapitanátu vodních skautů, tedy ti, kteří projdou takovým výběrovým řízením, a pak funkcionáři, celé to schvaluje zahraniční odbor Junáka. Český vodní skauting na této mezinárodní akci zastupoval Cedník, Kulda a já. Programově jde hlavně o setkání vodních skautů z různých zemí a podporu vztahů.“ Označení číslicí 14 se rozumí již čtrnácté setkání Eurosea.

Prezentovali jste nějakou formou také český vodní skauting?

Machrovali jsme s Vodáckou příručkou (o příručce uvažují

Portugalci a byla pro ně velmi inspirativní), líbily se odborky, měli jsme všechny časopisy, které Junák vydává, a pak Kapitánskou poštu. Z programů jsme jeden organizovali – záchranu ve vodě. Jen s tím rozdílem, že záchranu probíhala v moři.

Skautskou stránkou vodních skautů proběhla zpráva o tvém zvolení do vedení evropských Seascouts – tzv. Odysseus Group.

Přiblížíš nám, prosím, Odysseus Group? Co je její vizí?

Odysseus Group je neoficiální uskupení evropských zástupců vodních skautů, kteří byli do této funkce ustanoveni volbou na Eurosea. Uskupení nenajdeme ve struktuře WOSM.

Posláním Odysseus Group je propojování vodních skautů a dále organizace dalšího Eurosea.

Kdo jsou další členové Odysseus Group?

Dalšími členy jsou zástupci z Litvy, Finska, Řecka, Holandska a Anglie. Uskupení šéfuje Holanďanka, která působila už v minulém uskupení Odysseus Group. Já jsem zvolen jako „anchorman“ - mám na starosti ambasadory

(kontaktní lidi pro zahraniční skautování v jednotlivých zemích), ještě přesně nevím, jak to funguje, jen co se zorientuju, tak to rozjedu!

V radostné zprávě zaznělo, že konkurence byla velká. Víš, že celé hlasování bylo komplikováno rovností hlasů. Jak volba proběhla?

Do skupiny jsem se dostal jako poslední, bylo 6 míst a 10 kandidátů. Pět osob bylo zvoleno v prvním kole, o obsazení posledního místa se hlasovalo znovu kvůli stejnému počtu hlasů. V druhé volbě jsem mezi čtyřmi ostatními vyhrál a stal se šestým členem Odysseus Group. Velmi tomu pomohl Cedník, který mou kandidaturu podporoval a intenzivně lobbboval.

Už má skupina nějaké plány do budoucna, nebo to je až předmětem dalšího setkání?

To první budeme organizovat po Skype na internetu, upřesníme si program, čeho bychom chtěli dosáhnout v následujících dvou letech. A poté se uvidí, v plánu je i osobní setkání, nejspíše na jaře v místě dalšího Eurosea v Řecku.

Budeš se snažit, aby Eurosea bylo u nás?

(velmi pobavený smích)

To nevím, mám se snažit? Dle ohlasů to v Plzni bylo super (2010, pozn. red.) to je pěkný. Ale letos kromě vítězného Řecka kandidovala i Francie, snad to po Řecku vyjde i tam, dle prezentace by to tam bylo super.

Co to pro tebe znamená, co bude tvou náplní ve této skupině?

Nechal jsem se zvolit s programem, že je důležité propojovat lidi

jinak než jen vyvěšovat seznamy na internetu. Minulé Eurosea bylo super v tom, že jsme se následně mohli zúčastnit další akce (jako oddíl, ale skrze kontakty v Eurosea přes českého Ambasadora Cedníka). Chtěl bych více informovat o akcích a považoval bych za úspěch, kdyby se čeští vodní skauti díky Odysseus Group zúčastnili některé zahraniční vodácké akce. Dalším cílem pro mě je větší otevření webových stránek, v současné chvíli tam člověk bez hesla moc věcí nenajde. Dříve vycházel také časopis – Euronaut, ale ten minulé Odysseus Group přeměnila na blog, aby šla s dobou, a protože se jim to zdálo méně náročné na přípravu.

Jaký vidíš přínos toho, že jsi byl zvolen jako zástupce ze státu, který nemá moře?

Přínos? Úplně skvělý. Přináším jinou perspektivu než ostatní, v některých plachtících zemích je skauting dost elitní záležitost. A rozdíl mezi námi a jinými vodními (námořními) skauty je taky v tom, že většinou nejezdí řeky na kánoe a vodáctví, v podobě jako je u nás či na Slovensku, téměř nikde jinde není. U nás to má tradici.

Co nového se chystá v evropském měřítku vodních skautů? Čekají nás nějaké významné akce, kterých se můžeme i jako jednotlivci zúčastnit?

V Polsku plánují sjezd řek, takové společné splutí, pak jachetní závody v Řecku a parádní akce Satahanka. Všechny akce budu zpracovávat a informovat o nich. Co je super a kam chci, je akce, kdy Polští skauti plánují rozvážet Betlémské světlo na plachetnici a budou vyrážet z Gdaňsku – jen co budu vědět více, dám vědět.

Další číslo Kapitánské pošty bude o mezinárodním skautingu...

“Tak já to zkusím sepsat dřív... K dalšímu číslu je určitě dodám a na sraz kapitánů udělám celou prezentaci.”

Zmiňuješ akci Satahanka. O té vím, že je v malebné krajině Finska. Jak jste se na akci dostali?

“Na finskou akci Satahanka jsme byli pozváni bývalou členkou Odyseus Group a jeli jsme s našim 4. přístavem Jana Nerudy.”

Čím je tak výjimečná?

“Je to jako takový finský Navigamus, mohlo tam být tak 1300 lidí. Úžasné obrovské stany, ve kterých byly sauny. Program je trošku jiný

než na našem Navigamu, oddíly zde mívají vlastní plachetnice a nejsou zde společné hry, ale spíše jednotlivé programy.”

Zahraníční akce bývají dost náročné po časové i finanční stránce, jak je na tom Satahanka?

“Cena za takovou akci je přibližně 10 tisíc korun, ale nepříjde mi to dražší než ostatní zahraniční tábory. Na Satahance jsme strávili týden a poté jsme byli na 4 dny ve finských rodinách.

Děkuji ti, Hondziku, za povídání.
ŠKVRNĚ

ZERO-WASTE TÁBOR

Žijeme v době, kdy sa čím ďalej, tým viac, začína uvažovať ekologicky, či udržateľne, ľudia si pomaly začínajú uvedomovať, že takto to ďalej jednoducho nepôjde. Naše pohodlie a komfort už dávno presiahli rámce zdravého rozumu a naša planéta na to dopláca a my s ňou. Mnohé firmy zmenili politiku svojho obchodu na prijateľnejšiu pre životné prostredie, organizácie upozorňujú na alarmujúci stav oceánov, lesov

a najmä na výstražný stav postoja ľudí k tomuto problému. Ja osobne mám toho plný internet a sociálne siete – no pravdepodobne preto, že je to téma, ktorú vyhľadávam často. Čo však s ľuďmi, ktorí sa o túto tematiku nezaujmajú? Keď sa rozhlíadneme ďalej, zisťujeme, ako sa odpad ani len neseparuje a dokonca mnohí žijú v domnienke, že si separácia vyžaduje príplatky.

Môžeme tak slepo dúfať, že

poznajú pojmy zero waste alebo slow fashion, upcyklácia a iné. Je preto nevyhnutné posolstvo ekologického života šíriť ďalej, hlavne medzi nezainteresovanými ľuďmi. Postupne im pomôcť uvedomiť si, že je to o nás – o individuálnej a potom aj kolektívnej snahe, inak hrozí, že zničíme to krásne a jedinečné miesto na život. Potom sa môže minca obrátiť. Vzniknú postoje a s postojom prichádzajú činy. Činy plné výziev, prekonávaní a odriekania, ale čo je pre skauta zaujímavejšie ako poriadna výzva: prekonanie samého seba.

Tieto myšlienky sa spojili s faktom, že s tým chceme niečo urobiť aj my. Ako skautskí vodcovia sme príkladom pre deti v našich oddieloch a máme možnosť ovplyvňovať a viesť dobrým smerom aj tých najmenších a zároveň najdôležitejších, v ktorých vidíme našu budúcnosť. Toto všetko

KIKA

Kristína Rigasová – Kika
kika.rigasova@gmail.com
93. prístav Tortuga Trenčín

bolo inšpiráciou a motiváciou robiť program zameraný týmto smerom a tak vznikol nápad urobiť tak aj tohtoročný skautský tábor.

Hlavným cieľom tábora nebolo ani tak učenie sa ako, skôr nám išlo o uvedomenie si prečo. Lebo keď si jeden uvedomí prečo, spôsoby ako na to, prídu samé. Táborom sme chceli podnietiť k zamysleniu sa, k otázkam a k premýšľaniu. U detí ako vieme je najideálnejšie poukázať na to nejakým super zaujímavým spôsobom. Posolstvo však ostáva, uvedomenie si a popraskanie sociálnych bublín cez vzdelávanie detí aj k ich rodičom.

Tábor sme koncipovali v dvoch líniách. Prvá bola emocionálnejšia – s myšlienkou prežívania prítomného okamihu, so zmyslom pre krásu Zeme a vďaka, že môžeme byť tu v lese, kde je počuť vtáky, včely, vietor, či vodu. Tejto pocitovej časti sme venovali každý večer tzv. rituály: zamyslenie, kedy sme sa večer stíšili s drobnou aktivitou. Krátkym rozchodom v lese alebo na lúke, kde mali deti pár minút osamote v tme počúvať lesné zvuky. Nasledovala dumka o tom, čo počuli. Z týchto zážitkov sa im možno v budúcnosti vynoria

tie krásne pocity, čistoty lesa a prírody, o ktoré nebudú chcieť prísť a ktoré sú už v tomto svete tak vzácne.

Silným bodom v stavbe programu, ktorý zapadol do celej koncepcie, bol citát Badena Powella, ktorý spája skauting a lásku k prírode a všetkému okolo nás: „Pokúsme sa zanechať tento svet o niečo lepším ako keď sme naň prišli.“ Citát bol pre nás tak nosný a výpovedný, že sme ho použili aj ako grafiku na táborové tričko. Práve o tomto citáte bol aj jeden z večerných

rituálov, kedy sme s deťmi viedli diskusiu, prečo máme práve tento citát napísaný tričku, ako sa spája s našou Zemou, čo znamená, a čo si o tom myslia oni. Našu tému sme tak spojili aj kúskom skautskej histórie.

Druhou líniou, ktorá sa niesla každodenným táborovým programom, pre deti snáď aj zaujímavejšia, bola etapová hra. Chceli sme dosiahnuť príbeh, ktorý nebude hovoriť prvoplánovo o ekológii, ale bude to forma, ktorá aj nám organizátorom pomôže zaobaliť do zápletky všetky workshopy hry a aktivity. Zvolili sme tematiku vedy, vedcov a laboratórií. Ústredná postava príbehu bol vedec, ktorého výskum spočíval vo vytváraní nových udržateľnejších strojov, materiálov, pohonov pre ľudí a ich život. A práve v tomto mu deti počas tábora pomáhali prostredníctvom rôznych workshopov zameraných na obnoviteľné zdroje energie ako vodné mlyny, či rakety z plastových fľaš, ktoré poháňa voda a tlak vzduchu, ktoré pripravil náš skaut aktívny aj v Slovenskej organizácii pre vesmírne aktivity. Spracovanie a výroba nových vecí z odpadu ako tetrapaky, plastové fľaše, či papier. Deti sa tak stali vedcami, ktorí bádali a skúmali ako pomôcť našej zemi.

Workshopy sa niesli v duchu rôznych alternatívnych možností, ako žiť udržateľnejšie. Deti maľovali a pečiatkovali na látkové tašky, či vrecká, ktoré si z tábora odniesli. Vysvetlili sme si rozdiel medzi používaním sáčkov a igelitu verzus stálejších materiálov.

Okrem workshopov a vedeckého bádania sme do etapovej hry pridali aj zápletku o ukradnutí prapôvodnej bunky, ktorú deti hľadali cez nočné alebo denné hry, cez šifrovačky a stopovačky. Tak sa im nakoniec podarilo pomôcť nájsť prapôvodnú bunku vedcovi, ktorá má potenciál zachrániť svet.

Vedcovi, prichádzali na pomoc aj externí vedeckí pracovníci, ako napríklad organizácia ZERO Waste Trenčín, ktorí pripravili pre deti plodnú diskusiu o tom, čo všetko môžu oni urobiť pre to, aby chránili našu Zem, čo je to pojem zero waste, ako fungujú plasty, odpad a ukázali im veci a predmety, ktoré nám pomôžu takýto život viesť. Druhou časťou ich návštevy bolo vytváranie tašiek zo starých tričiek.

Pre deti bolo veľmi zaujímavé aj stretnutie s rybárom, ktorý im ukázal základy rybárstva a mohli si chytiť rybu. Prácu ozajstného rybára sa spája nie len s rybolovom ale aj s ochranou rýb a vôd. Deti sa dozvedeli viac o kolobehu riek, živote rýb a o tom, aká je voda a život v nej pre nás ľudí dôležitá.

Pocitovú aj praktickú líniu spájala veľká zemeguľa zavesená v hangári, ktorý mal funkciu hlavného laboratória. Zemeguľa bola na začiatku tábora posiatá

neporiadkom, odpadom, obrázky sme volili tak aby okolo každého mohla vzniknúť diskusia napr.: batérie, autá, ropné škvryny, špinavá voda... Za každý workshop alebo hru, pri ktorej sa deti naučili novú vec ako pomôcť a zlepšiť stav našej planéty mali možnosť vymeniť jeden odpad na zemeguľu za niečo potrebné a vzácne ako: voda, vzduch, stromy, včely, bicykel...

Zaujímavosťou bolo aj individuálne bodovanie detí, ktoré bolo symbolické v tom, že namiesto pribúdania ubúdalo. Každý skaut a víča malo na začiatku niekoľko eko-stôp, ktoré zanecháva na Zemi a každou novou informáciou a prospešnou aktivitou sa eko-stopu znižovala. Chceli sme deťom takýmto spôsobom demonštrovať princíp eco-stopu a ako je možné ju znižovať. Tak zvíťazil ten skaut alebo víča, ktoré malo na konci tábora najnižšiu eko-stopu.

Počas celého tábora sme odpad separovali na kovy, papier, plasty

a sklo. Ako je na každom skautskom tábore zvykom na bio odpad sme mali odpadovú jamu. Tak sme komunálny odpad znížil na minimum. Na hry a program sme využívali použitý papier z klubovne, ktorý bol z druhej strany ešte čistý. Veci, ktoré sme kúpili na program sme sa snažili vymyslieť tak aby sme ich mohli využiť aj v budúcnosti. Táto časť bola ale veľmi náročná, keďže sme chceli deťom pripraviť zaujímavý aj prostredníctvom rekvizít.

Je to dlhá cesta, náš tábor nemôžeme určite označiť ako zero waste, skôr ako snahu byť stále lepšími, posúvať hranice stále ďalej, šíriť toto posolstvo medzi ľuďmi a keď nás bude viac bude nám aj táto náročná cesta ubiehať rýchlejšie a jednoduchšie. Dúfame preto, že niekoľko odpadu navyše, ktorý sa nám nepodarilo nahradiť udržateľnejšou formou, ale na druhej strane pomohol umocniť myšlienku tábora, ktorý ovplyvnil myslenie mnohých detí, nebol až taký hriech.

Ako odmeny pre výhercovu bodovania sme volili veci, ktoré pomôžu deťom žiť udržateľnejšie a ukážu aj rodičom, že sa to dá robiť aj inak. Deti dostali napríklad bambusové slamky z bezobalového obchodíku v Trenčíne Bezobalís, alebo znovu použiteľné fľaše

na vodu so skautským motívom, či papierové perá.

Na záver každé dieťa ako pamiatku z tábora dostalo v malej sklenenej nádobke na krk kúsok zeme, pôdy z táboriska, na ktorom sme táborili. Symbol, ktorý im bude pripomínať časy strávené v lese, v skautingu, kde im pôda a príroda tak veľa dali. Symbol, ktorý im má pripomenúť aby na pôdu a na Zem nikdy nezabudli a nosili ju vo svojich srdciach.

Tento rok sme teda venovali celý náš tábor veľmi silne tejto téme, ale krásne je že všetci skauti, ktorí organizujú tábory v prírode pre deti, pomáhajú budovať lásku k prírode. Lebo už len samotný les, príroda a pobyt v nich nás podnieti k láske a čo mám rád to si aj chránim. Skauti majú celou svojou aktivitou veľmi blízko k tejto téme, je to aj jedna z výchovných metód. Preto keď nám tak veľa dáva je našou povinnosťou jej to vrátiť a viesť k tomu aj nasledujúce generácie.

TIPY NA AKTIVITY:

Mnohé, ktoré sme na tábo-re s deťmi robili sa nachádzajú v článku. Tu sú ale aj ďalšie, bližšie popísané:

ZANECHAJ NA ZEMI NIEČO DOBRÉ

Túto aktivitu sme robili v rámci večerného rituálu. Má charakter dumky alebo zamyslenia.

Z papiera (my sme použili dva veľké nepotrebné plagáty A1, ktoré priniesol jeden z vodcov z práce), sme vystrihli veľký kruh – Zem. Na, ktorý deti odtlačali farbou alebo obkresľovali farbičkou, svoje ruky ako symbol stôp na Zemi. Ktoré ale majú byť pre Zem prospešné. Preto sme následne do nich s deťmi vpisovali, čo by sme našej Zemi priali, akú by sme ju chceli v budúcnosti mať. Deti písali odkazy ako viac stromov, čisté rieky, viac dobrých ľudí alebo aj viac skautov...

Je na Vás či aktivitu urobíte ako štartovaciu, kedy sa dozviete, čo všetko deti o tejto problematike vedia a ako ju cítia a máte základ pre tvorbu ďalšieho programu. Alebo ako spätnú väzbu, na Váš program kedy naopak zistíte, čo sa deti naučili ako ich téma vo vašom podaní ovplyvnila. Veľkú zemeguľu si môžete nalepiť do klubovne ako pamiatku z akcie, tábora, či družinovky, ktorú budete mať stále na očiach. Pekné je použiť len modrú a zelenú farbu aby mal kruh naozaj vzhľad Zemegule.

POTREBUJEME:

- Veľký papierový kruh minimálne A1 aj väčší (záleží od počtu detí)
- Temperové farby, alebo fix
- Veľký stôl alebo priestor kde sa dá pracovať na zemi
- Je dobré aby pri aktivite bola osoba, ktorá deti smeruje, pomáha (záleží od vekovej kategórie)

ZO ZLATOKOPOV SMETIARI

Hra má charakter behacej, tímovej hry, na rýchlosť a počet bodov.

Asi každý z nás pozná akčnú táborovú hru Zlatokopi, kedy sú po potoku, ktorý je rozdelený na niekoľko parciel porozhadzované

zlaté kamienky rôznej veľkosti. Každý tím na začiatku dostane jednu parcelu, z ktorej musí vyryžovať zlato a tak si následne môže kúpiť ďalšie parcely. V hre je povolené „malé podvádzanie“ kedy môžete brať zlato aj z inej parcely, riskujete však, že vás chytí šerif a pošle Vás do väzenia, kde stráca-te čas. Šerif Vás môže chytiť aj len tak a požiadať Vás o preukázanie sa licenciou na parcelu. Potom sú v hre banditi, ktorí keď vás chytia, všetko zlato im musíte odovzdať. Tí slúžia z hľadiska organizácie hry aj na to aby bolo v potoku stále dosť zlata a teda ho rozhadzujú späť po potoku. Tým aj korigujú priebeh a trvanie hry. Zlata môže byť v rôznych parcelách rôzny počet a tak si tými musia obhliadnuť všetky a zistiť ktorú parcelu je najvýhodnejšie kúpiť. Cena zlata je dopredu určená podľa veľkosti. Vyhráva ten tím, ktorý má najviac peňazí.

My sme túto hru pretavili do eko verzie, kedy sme na miesto zlatej použili, žltú, modrú a zelenú ako farby separovania odpadu. Po potoku boli rozhadzované ako symbol znečistenia vôd. Našou úlohou bolo potok vyčistiť od odpadu a vyseparovať ho. Tak sme splnili aj edukačnú časť, kde sa deti

naučili kde patrí aký odpad. Tiež sme ceny odpadu určili podľa farby a materiálu tak ako je pre Zem náročné jeho spracovanie. Plasty, mali najvyššiu cenu, ďalej sklo a papier. Ten kto vyzbieral najviac odpadu a zároveň najhoršieho pre Zem, mal najviac peňazí a vyhral. Lebo najrýchlejšie a najviac vyčistil potok. Inak sme všetky pravidla hry zachovali.

POTREBUJEME:

- Kamene (podľa počtu detí, veľkosti potoka, priestoru)
- Farebné spreje modrý, žltý, zelený (popríklad skúste porozmýšľať nad nejakou udržateľnejšou verziou)
- Licencie na parcely označené číslom (ktoré dáte tímom, keď si zakúpia parcelu, malo by

tam byť číslo parcely „miesto na podpis úradu a dátum“ aby hra bola zaujímavejšia)

- Označenia parciel (ideálne cez potok natiahnuť špagáty, ktorým ho rozdelíte na niekoľko častí podľa počtu hráčov a na špagát zavesiť papier z číslom parcely, ku ktorej prislúcha licencia. Parciel by malo byť viac aby hráči mali možnosť nákupu viacerých)
- Miesto pre väzenie a jeho označenie + strážca
- Miesto pre kúpu licencií a jeho označenie + predavač/úradník
- Cenník odpadu
- Miesto pre príjem odpadu a vyplácanie peňazí + bankár/úradník (toto miesto

zapisuje aké množstvo zlata tím priniesol a prepočítava ho na peniaze – body-podľa toho sa určuje výherný tím)

- Banditi (počet podľa počtu hráčov a veľkosti priestoru)
- Šerifovia (počet podľa počtu hráčov a veľkosti priestoru)
- Väčší priestor na behanie
- Potok

NÁRAMKY Z PAPIERA

Aktivita má charakter workshopu, je kreatívna a je na nej pekne ukázané ako sa dá ďalej spracovať, nepotrebný materiál v tomto prípade papier, ktorý by bol určený na vyhodenie.

Aktivitu je dobré spojiť aj s krátkou diskusiou, prečo je dobré znovu využívať nepotrebné materiály, kde by inak skončili. Urobiť krátky brainstorming, na čo všetko sa dajú tieto materiály znova využiť.

Dôležitosť aktivity, aby sme podporili výchovný charakter je použitie naozaj nepotrebný, popísaný papier alebo staré noviny. Pretože aktivita sa dá samozrejme robiť aj z čistého papiera.

Papier nastreiháme na dlhé asi 1 cm široké pásy, ktoré potom jemne natrieme lepidlom a omotávať okolo špagdle alebo paličky, tak aby nám v strede ostala dierka.

Postupne tak vytvárame koráliky z papiera jednu za druhou zvlášť. Dávame pozor aby sa nám nezlepili nenalepili na špagdľu, takže s lepidlom pracujem opatrne. Ich počet závisí od veľkosti náramku, alebo typu. Jemne zvrátime papierové koráliky zo špagdle a necháme vyschnúť. Následne koráliky môžeme zafarbiť, alebo nechať v pôvodnej farebnosti. Keď sú papierové koráliky hotové, navliekame ich na špagát ako klasické. Môžeme ich doplniť uzlíkmi alebo klasickými korálikmi podľa nášho gusta.

POTREBUJEME:

- Starý papier (ideálne aspoň veľkosť A4, aby boli pásy dostatočne dlhé)
- Lepidlo na papier
- Špagát
- Vodové alebo temperové farby
- Špagdle
- Klasické koráliky
- Iné ozdoby podľa chuti

„POŘÁD JE KDY ZAČÍT, MÁ-LI ČLOVĚK CHUŤ A NADŠENÍ,“

PASTELKA

**Blanka Komišová – Pastelka
50. Oddíl VS Černá střela,
Přístav Omaha Plzeň**

ŘÍKÁ PASTELKA, KTERÁ PO NÁVRATU KE SKAUTINGU ROVNOU ZALOŽILA ODDÍL. OTÁZKY JÍ KLADL MYŠÁK.

Ze všech stran slyšíme, že zájem dětí o skauting je obrovský, naráží však na nedostatek vedoucích. Přinášíme vám příběh Pastelky, která se k vedení oddílu vrátila po letech, a navíc úplně jinde, než kde začínala. Přemýšlíte nad tím, jak se znovu zapojit? Bojíte se, že máte málo zkušeností? Nechte se inspirovat!

V kolika letech ses poprvé seznámila se skautingem?

Tuto odpověď bych raději rozvedla. Jde o úhel pohledu. Budu-li tuto otázku brát doslova, pak můžeme říct, že to bylo lehce před rokem 1989, kdy jsem objevila doma knihy Jaroslava Foglara, ale nesměla jsem o tom nikde hovořit, protože mi bylo doma řečeno, že by to otce mohlo stát místo, kdybych někde hovořila o tom, že doma přechováváme knihy skoro zakázaného autora. Takže se nelze divit, že první knihy, které jsem po převratu četla, byly právě Foglarovky.

Ve městě, kde jsem bydlela, působilo několik skautských oddílů, ale rodičům se můj zápal pro skauting nelíbil a přihlášku mi odmítli podepsat. Proto jsme si s partou spolužáků na skauty pouze hráli. Přišly další knihy, od jiných spisovatelů (Novák, Zapletal, Svojše), a to jsem se je ještě více utvrdila v tom, se jednou skautkou stanu. Bylo mi tou dobou jedenáct, dvanáct let.

V roce 1996 se začalo tak trochu plnit to, co jsem si předsevzala. Obrátila se na mne dívka

● **PŘÍMĚSTSKÝ TÁBOR 2017 - FOTO LUCIE BLÁHOVÁ - LŮCA**

z jednoho oddílu, že shání členy a že bych se mohla registrovat. Znali jsme se přes Nadaci přátel Jaroslava Foglara. Bylo mi 18 let a oči mi v tu chvíli zasvítily plamínky radosti. Můj sen je naplněn. Že ona dívka potřebuje nástupce, to jsem ani netušila. V únoru 1997 mne oslovili zdejší činovníci, že přišli o vedoucí oddíl a zda bych nebyla schopna oddíl vést. Slovo dalo slovo a měla jsem za sebou slib a první krůčky u oddílu. Děti mnoho nebylo, ale já byla neskonale šťastná. Pořád jsem věřila, že to je splněný sen z dětství. Jak hodně jsem se spletla.

Přišly informace o tom, že je třeba absolvovat vzdělávací kurzy, abych byla kompetentní vést oddíl. Přišly ČZ, LŠ, ZK, VZ – myslela jsem, že jsem na vrcholu „blaha“

a že už víc ani udělat nejde.

A byl to vodní skauting nebo suchozemský?

Myslím, že odpověď je nasnadě. Začínala jsem u suchozemských skautů.

Co tě na vodním skautingu nadchlo? Kdo tě k němu vlastně přivedl?

Asi bych otázku trochu obrátila. Osob, které mne k vodnímu skautingu přivedlo, bylo několik. Je to dlouhá historie a nevím, zda to nebude čtenáře nudit. Prvním takovým byl přítel mé maminky, který byl skautem v letech 1968-1970. Byl členem 4. oddílu vodních skautů ve Strakoniciích, jak jsem se později dozvěděla, a jeho vzpomínky. Vzpomínky na dobu, kterou miloval a nadšeně o ní vyprávěl. Líbilo se mi, jak vypravoval

● TÁBOR 2018 - VLČATA A ŽABIČKY PŘI UPEVNĚVNÍ

o táborech, posádkách, jak je to na vodě jiné a jak se jeden na druhého musí spolehnout. Vyprávěl o sjíždění řek na pramicích a kánoích. O partě skvělých lidí. Je v tom mnohem víc, než u pěších. A já se zamilovala a řekla si, že jednou snad...

Léta plynula, v Chebu vznikl chlapecký oddíl vodních skautů, a to už jsem měla povědomí, co je Kapitanát, kdo je hlavním kapitánem, věděla jsem o zkouškách ... Mohlo mi být lehce přes dvacet. A pořád to tam bylo – budu vodní skautka.

Uběhlo mnoho vody a já měla syna. Syn chodí do oddílu vodních skautů v Plzni, kam jsme se s manželem přestěhovali. Po letech jsem se potkala s Myšákem (Mertensem) a registrovala se po dlouhých letech nečinnosti v Junáku u 50. OS klubu v Plzni. Netušila jsem, jaký kolotoč tím spustím, co všechno budu dělat a že si kolikrát sáhnu na samé dno.

To všechno pro jeden dětský, pubertální, sen!

Ty jsi vodácký oddíl dokonce založila! Prozradíš nám, jak ses k tomu dostala?

Oddíl, v jehož čele dnes stojím, není nový. Má dlouhou tradici, která tu existuje již desítky let. Jednou jsem se setkala na nějakém kurzu s jedním úžasným vodákem – kreslil tehdy mému malému synovi pěkné kresby, které časem někam zapadly. Po letech jsem si uvědomila, že oním bratrem v modrém nebyl nikdo jiný než bratr Pinda, nestor vodáků v Plzni. Když jsem obnovovala Padesátku, šla jsem do toho se spoustou obav, protože kapitánem tohoto oddílu byl dříve právě bratr Pinda.

Rozepisovat se, proč jsem založila oddíl, je vcelku zbytečné. Pro své sny člověk udělá mnohé.

Jak to celé probíhalo? Na čem jsi stavěla, kde jsi získala nováčky?

Vznik oddílu jak to jen popsat. Na začátku byl nápad uspořádat příměstský tábor. Sehnala jsem lidi, uspořádala schůzky, rozdělila úkoly Vše stálo na OS. Udělala jsem plakáty a Facebookovou stránku, Lúca zařídila web, Platejz se chopil účetnictví, Myšák zásoboval a zajistil propagaci v novinách, Kolečko dělal technické zázemí a kormidelníka na pramici.

Na tábor jsme už cíleně přijímali

děti ve věku 5–10 let. Přihlásilo se devět dětí a nastaly dohady, zda to nechat v tak malém počtu. Ale co, když už jsme do toho šli s nadšením, proč ne. Z těchto devíti dětí se v září na schůzce sešlo pět a k nim se do ledna nabalilo dalších sedm dětí. Registrace oddílu mohla proběhnout. Dnes odmítáme nové členy, protože nemáme další kapitány, kteří by oddíl pomáhali vést.

A s jakou věkovou kategorií nyní pracuješ?

Pracuji s kategorií benjamínků, žabiček a vlčat.

Jaké největší překážky jsi přitom musela překonat?

Nevím, zda nějaké překážky byly, anebo jsem je možná nevnímala. Měla jsem velkou podporu klubu OS. Mým, a to největším nedostatkem bylo, že jsem v životě neseděla v lodi. A to je u vodních skautů dost velký problém. Psal se rok 2017, kdy jsem měla nulové zkušenosti na proudící vodě. Všechny nácviky probíhaly pouze na Boleveckém rybníce v Plzni nebo na Berounce.

Musela jsem překonávat nepochopení v rodině i práci. To byly asi jediné překážky. Dnes už bych na ně ráda zapomněla a nechce se mi je rozvíjet. Jsem ráda, že je to za mnou.

Aby člověk dnes mohl vést vodácký oddíl, potřebuje pár vzdělávacích kurzů, jak se ti povedlo se s tím popasovat z hlediska času a priorit?

S tím, že budu muset absolvovat kurz, jsem počítala. Dokonce jsem se do kurzu KAPKA přihlásila dobrovolně, aniž bych ho v té době potřebovala. Prostě jsem si chtěla zkusit, zda mám na to překonávat své limity a bloky získané v předchozích letech. Když mi byla nabídnuta ještě Kapitánská zkouška – bylo to top. Prostě něco – víš, jako když si vytyčíš cíl a jdeš za ním. Nezáleží, jak dlouho za ním jdeš, ale jdeš a bojuješ. A mně

šlo o ideály a životní postoj. Za to, dokázat hlavně sobě, jestli na to mám a neschovávat se za výjimky. Netušila jsem, že oddíl vzkřísím a jednou mi ta kvalifikace umožní nemít výjimku.

Seřadit si priority bylo nesmírně těžké. V době kurzu jsme se synem procházeli velice náročným životním obdobím. V něm jsem našla velikou podporu a patří mu za to velký dík. Prioritou pro mne byl vždy syn. Někdy bylo ale nesmírně těžké nejet na kurz, o kterém víte, že na něj musíte, a tak jsem našla podporu i ve vedení Kapky a IKZ a syna mohla brát s sebou. Byl to někdy boj, ale nepolevila jsem. Často to bylo něco za něco. Někdy jsme se synem procházeli velmi silnými emocemi, kdy jemu se nechtělo mne na víkend doprovodit a vím, že to byla velká osobní „oběť“, i když si akce nakonec užil. Nejet na kurz by znamenal konec snu. A to jsem si nemohla dovolit. Nejnáročnější bylo vydržet v náročném zkoušce, kdy mi na začátku bylo řečeno, že ji zvládne i úplný nováček. Bezpočtukrát se mi chtělo skončit, ale lidé kolem mne mě drželi nad vodou.

Co si myslíš o vzdělávání v Junáku?

Co se týče mého názoru na vzdělávání v Junáku? Je to náročné. Pro zájemce o vedení oddílu ve věku 18+, který je bez závazků, práce a má čas, je to ten nejlepší věk, kdy do tohoto kolotoče vstoupit. Jak člověk stárne a zakládá rodinu, má zaměstnání, je to horší. Najít čas pro prázdninové kurzy se nemůže podařit, není-li podpora stran rodiny či zaměstnavatele nebo nepracujete-li ve školství. A i tady je to spojené s rodinným životem.

Jaké máš v rámci oddílu cíle?

To je pro mne poměrně těžká otázka. Cíle v rámci oddílu. No, jeden je splněn – stmelit děti do jednoho kolektivu. Nemám ráda soutěžení, tedy nesmí ho být

příliš. Chci děti odvést od vymožeností dnešní doby a dát jim trochu té nostalgie a skautských dovedností. Děti se nezměnily – změnil se náš přístup k nim a přístup k dnešní společnosti celkově. Dát oddílu něco nového, ale zároveň se vracet k těm krásně nostalgickým věcem – sedět u ohně, ctít jeden druhého, umět spolupracovat, vrátit se zpět k přírodě. Skauting se nám moc zkomplikoval všemi odborkami, stupni zkoušek, vzděláváním. Pokrok nezastavím, ale není to příliš náročné?

Cíl je jeden – mít spokojené děti v oddíle a vrátit se k tradicím skautingu a jeho hodnotám. To je můj cíl. To, že jsme na vodě, to je třešnička na dortu. Není to prioritou. Tou je skautská výchova.

Co bys poradila lidem, kteří by chtěli založit oddíl a pořád váhají?

Kdybych měla odpovědět hned a nepřemýšlet – řeknu, jděte do toho, je to pecka! Ale lhala bych. Nevím, co poradit. Je to o individualitě člověka. Je to o podpoře

nejbližších. Skauting stojí čas. Ale kdo chce a opravdu moc chce, cestu si najde. Víím, že to zní až moc sebestředně, ale můj sen začal v deseti letech, kdy jsem přišla domů s tím, že chci k vodákům při DDM. Nesetkalo se to se souhlasem rodiny. Pak přišel skauting, otčím, vodáci v Chebu, vodáci v Plzni a od první myšlenky uplynulo skoro 30 let! Jde to, jen to nechce říkat: ono to nejde. Jde to. A když mně, tak to půjde i spoustě jiným!

Jak se ti daří kombinovat přípravu na schůzky a akce s oddílem s rodinným životem?

Teď už dobře. Pracuji jako pedagog v mateřské škole a vše je dáno zkušenostmi. Příprava mne moc času nestojí a myslím, že umím improvizovat. Čas zabíral nejvíce rozjezd oddílu, a samozřejmě příprava tábora.

Výpravy plánuji tak, aby se kryly s výpravami oddílu mého syna a nemusel se účastnit těch našich.

● SNÍDANĚ NA TÁBOŘE - FOTO TOMÁŠ KŘEPINSKÝ - BOBR

● VDV VRBNÉ 2018 - ZÁCHRANA PLAVÁČKŮ - FOTO ŠTĚPÁN KOMIŠ - SBĚRATEL

Někdy mi i on sám pomáhá s hra-
mi pro děti.

Jak hodnotíš současnou skautskou výchovu? V čem si myslíš, že se liší oproti době, kdy jsi s vedením oddílu začínala?

Už jsem se k tomu vyjadřovala dříve. Myslím, že si mnoho věcí komplikujeme. Neříkám, že je to špatně, ale přijde mi to složitě. Když jsem začínala, bylo toho mnohem méně. Všechno bylo jednodušší, přehlednější. Dnes, aby měl kapitán či vedoucí oddílu metodiky ke stezkám, aby se v tom vůbec vyznal. Na druhou stranu je volná ruka a oddíly si mohou vytvářet své stezky. Nevidím příliš do hloubky, ale myslím, že se dost často upouští od tradic, od skautské myšlenky, od ideálů. Bohužel dnes není možné to, co před x lety. Na všechno je třeba povolení, smlouvy, nesmí se jen tak někde přespat – dnešní vedoucí to mají dnes mnohem těžší, než my,

co jsme začínali před cca 20 lety. Ale to není důvod, proč do tohoto nejít.

Říkám, pořád je kdy začít, má-li člověk chuť a nadšení. Letos mi bude 40 let a Kapitánská zkouška byl ten největší dárek. Byl to můj dárek. Splněný sen. Mnohokrát jsem padla a mnohokrát brečela a stejně tak jsem vstala a šla dál. Bezpočtukrát jsem chodila za vedoucím Kapky a IKZ a končila. Vždy se ale našli lidé, kteří se mnou promluví a přesvědčí mě, že to přeci nevzdám.

Jestli mohu poděkovat, ráda bych to udělala jmenovitě, i když vím, že někteří to berou jako samozřejmost a pomoc bližnímu. Přesto mi dovolte malý výčet.

DĚKUJI:

Předně **SVĚMU SYNOVI** – Sběrateli, který mne držel nad vodou, doprovázel mne na většinu akcí a byl ten nejbližší, který se mnou sdílel radosti i strasti. **BOBROVI**, že se mnou do vedení oddílu šel.

JIRKOVI za Strakonice, který mi vnukl myšlenku vodních skautů. **MYŠÁKOVI**, že mne přijal mezi své členy OS. **KOLEČKOVI**, který mne prováděl na vodě a vzal si mne pod svá křídla a trpělivě snášel mé špatné náklony, špatné nastavení plachet a všude se mnou byl a učil mne – na kánoji, pramici, americe, plachetnici. **HONZOVI M.**, že nám dělal řidiče. V neposlední řadě **CELÉMU TÝMU KAPKY A IKZ**, že se mnou měli trpělivost.

Díky

Já také děkuji za příjemný rozhovor.

**S PASTELKOU ROZMLOUVAL
MYŠÁK**

VÍKEND DIVOKÉ VODY

Pět hodin cesty cez tri krajiny. Presne takto vyzerala cesta na miesto, kde vodáctvo nabera iné rozmery. Na miesto plné nových zážitkov. Na miesto České Vrbné až ku kanálu. Tu nás privítal a pracoval s nami veľmi milý kolektív ľudí. Aj keď to občas vyzeralo, že nás chcú utopiť, všetko sme zvládli bez väčších následkov. Doslova sme nasali nové skúsenosti a vyskúšali sme si aj tie veci, ktoré by sme bez ich pomoci neskúšali asi nikdy. Bláznivá jazda na rafte, kajaku či len tak vo veste a prilbe nebola výnimkou. Čo tak skočiť si placáka do tej najväčšej pereje? Bez problémov každý deň aj keď niektoré situácie a cvaknutia nás dovedli až do Vltavy, vždy sme boli pripravení čeliť všetkým nástrahám, ktoré na nás v kanáli číhali. Bol to namáhavý a vyčerpávajúci Víkend divoké vody. No napriek tomu, sme odhodlaní prísť opäť. Lebo tá atmosféra, ľudia, skúsenosti a zážitky o ktoré odchádzame bohatší sú nevyčísľiteľné a nezabudnuteľné.

LINDA

Bylo to „VELKÝ“, bylo to fajn, setkali se také i naši přátelé skauti vodáci ze Slovenska. Nikdo nebyl ušetřen, všichni tak mohli podat téměř nad lidské výkony, a stali se

tak z nich další či noví zkušení vodáci i kamarádi. Díky všem, kteří tam byli a těším se na všechny, kteří mají zájem učit nové věci nebo se zdokonalovat.

Přijďte!

FIALÍK

● FOTO ARCHIV VDV - AUTOŘI ZDENĚK KRÁL, ONDŘEJ ČENOVSKÝ - KRTEK

ČEKATELSKÝ KURZ SEALS

Bude to stát za to, říkali. Najdeš si spoustu nových přátel, říkali. Někdy budeš na pokraji svých sil, říkali. Budeš dlouho vzpomínat, říkali. Jsou to kámoši, měli pravdu.

SEALS je kurz, kde si člověk uvědomí, jak moc důležité je mít okolo sebe ty správné lidi. Lidi, kteří tě posunou o krok vpřed a né zpět, lidi, kteří tě udělají silnějším.

Máš strach, že nikoho neznáš, že budeš sám se svými pocity, bude to těžké... Zbytečné obavy... Situace, do kterých tě SEALS postaví, vyžadují sdílení a propojení se s ostatními. Ať chceš či nechceš. To, co bylo na začátku pro tebe tak těžké, už není. Nejsi sám a složitost se rozděluje mezi tebe a tvé přátele...

Pro každého frekventanta je SEALS výzva, se kterou je nutné se popasovat. Vyžaduje to jistou odhodlanost a ten správný přístup, kdy je nutné si uvědomit, že né vždy se ti bude chtít, né vždy si budeš myslet, že na to máš sílu a jsi připraven. A to SEALS chce, chce frekventantovi ukázat, že můžeš, chceš a dokážeš to.

Zážitek nemusí být pozitivní, hlavně, že je silný. Tuto větu slyšíme mezi skauty velice často. Není to o tom, že všechno, co děláme,

chceme dělat a cítíme se u toho komfortně, ale o tom, že nakonec všeho zjistíme, že to nechtění bylo jen proto, že nás čekalo něco nového a nečekaného, co bychom sami nikdy nezkusili, z čehož právě vznikají ty silné zážitky a momenty.

Kurz SEALS má za úkol mimo jiné také motivovat k dalšímu vzdělávání, růstu a překonávání se. Za všechny frekventanty bych dala ruku do mnou vykresaného ohně, že se mu to daří krásně.

Za frekventanty ČLK SEALS 2018
KRTEČEK

KLŠVS 2018

**SLEDI A SARDELE PLUJÍ
SI VESELE! SARDELE I SLEDI
RADY SI VŽDY VĚDÍ!**

Na konci září v Praze vyvrcholil letošní běh Kapitánské lesní školy vodních skautů 2018. Již tradičně byli frekventanti přizváni k výpomoci na výjimečnou akci Napříč Prahou – přes tři jezy. Byl to pro ně ale zároveň i prodloužený víkend, ve kterém si mohli doplnit chybějící kompetence k získání kapitánského dekretu a Osvědčení o absolvování Kurzu vodní turistiky akreditovaného MŠMT, a napsat několik nezbytných testů, které prověřily i jejich teoretické znalosti.

Krásné podzimní počasí rámovalo celý tento víkend. A nejen tomuto víkendu, ale celému kurzu přálo krásné počasí. Když se ohlédnu za uplynulými dny „Kapitánky“, mohu jen konstatovat: „lepší počasí jsme si nemohli přát!“. Už na prvním víkendu v dubnu v Jablonci nad Nisou bylo nezvykle teplé počasí. Podobně nebylo nejchladněji ani v květnu v Roztokách u Křivokláta na cvičném kanále. Stejně tak nám relativně počasí přálo v červnu – tedy vlastně příjemně foukalo na Sečské přehradě. A nakonec bez mráček se uskutečnil i srpnový

hlavní táborový běh lesní školy v krásném tábořišti pod zříceninou hradu Prácheň v Horaždovicích. Praha byla třešňí na dortu. Pravověrný vodák by mohl namítat, že počasí sice bylo krásné, ale možná tak dobré jen pro „turisty“ a že vody bylo málo. Jak pro koho a jak na co. Možná tak akorát, aby si všichni frekventanti svou lesní školu vodních skautů opravdu užili. A samozřejmě můžete také namítnout, že kapitánská lesní škola není o počasí. Já bych však chtěl říci, že slunečno jsme měli i v myslích a ve vzpomínkách na

každý z těch nezapomenutelných víkendů.

Ti, kteří mají Kapitánskou lesní školu za sebou se jistě na tomto místě zasněně zahledí do nekonečné minulosti, aby zavzpomínali na svou „nezapomenutelnou“ Kapitánku. A přitom byl jistě program v mnohém podobný až stejný. S velkou snahou instruktorů a lektorů všechny modulové bloky připravit co nejkvalitněji, a ještě mnohem lépe. Jedna část programu střídala další v rychlém sledu. Instruktoři a lektoři naplno zaměstnávali své frekventanty. Frekventanti se snažili plnit, co na očích instruktorů viděli... Většinou všichni, většinou všechno, většinou s plným nasazením... Prostě stejně jako v letech minulých a troufnu si říci i v letech budoucích.

Nebylo nás na začátku mnoho a zbyla necelá desítka frekventantů. Každý jiný, každý originál, každý přinášel do své Kapitánky jinou zkušenost a každému dala Kapitánka také něco jiného. Byli jsme různorodou směsicí, která přišla z oddílů, kde vodní skauting má mnohaletou tradici s těmi nejlepšími výsledky a vavříny slávy, i z oddílů, které vlastně ani

vodními nejsou, ale přesto v jejich suchozemském programu se k vodě dostávají velmi často. Byli mezi námi i takoví, jejichž skautská historie by se dala měřit na měsíce. Každý z nás byl jiný, každý z nás originálem: lamželezo, zasloužilý otec, vědecký pracovník, pedagogové, zodpovědný dělný i kancelářský lid, klidní a pohodoví studenti, zkušené otrlé vodačky i křehké dívkiny. Prostor tu byl pro každého a každý přinášel do mozaiky toho letošního ročníku jinak barevné sklíčko.

Na začátku lesní školy nás v Kapitánské poště lákali...

„Chceš se naučit a vyzkoušet si spoustu nových věcí...? Chceš poznat nové kamarády...? Chceš se stát kapitánem vodních skautů...?“

ANO, ANO, ANO, ale především: rád jsem se stal pokračovatelem této důležité tradice a lesní škola je především studnicí, ze které čerpá většina vedoucích vodních skautů v Čechách a na Moravě.

Kapitánská lesní škola je tu proto, abychom si také uvědomili, že vodní skaut není jen ten, kdo sjede každou řeku, plachtí s větrem o závod, zdolává peřeje všech

možných obtížností a umí a zná mnoho dalších vodních dovedností, ale především je to skaut, který má zodpovědnost za sebe i ostatní na vodě, u vody i ve vodě.

Někteří frekventanti své vodácké znalosti prohloubili, jiní si jen zkušenosti oprášili, pro některé to bylo potvrzením, že vše potřebné již zvládají. Ale pro všechny dohromady to byla především zkouška spolupráce. A jak už kdysi bylo o Kapitánci napsáno: "Kapitánka

není o tom, že na konci dostane dekret a povolení vodáckého instruktora. Je to o partě lidí, kteří musí pochopit, že všemu musí čelit společně a vzájemně si pomáhat. Je to o hlubším pochopení toho, že mezi vodními skauty není místo pro sólisty." (Bimbo, Kapitánská pošta 2014, díky, lépe bych to nevystihl).

Kapitánku si ale musí každý prožít svou. Dát do ní něco ze sebe a mnohem více dostat. Možná vám to přijde jako fráze, ale pak bych nemohl věřit ničemu, co jsem na své Kapitánci zažil. Nebylo by nic opravdové a skutečně upřímné, co jsem do své Kapitánské lesní školy vložil a nemohl bych si nikdy vážít toho, co jsem od lesní školy vodních skautů dostal.

Díky všem, díky instruktorům, lektorům i technickému zázemí: Kingovi, Silvovi, Hvězdářovi, Zipovi, Kuldě, Dášce, Vaškovi a Peťce, Benzínovi, Cedníkovi, Fialíkovi a samozřejmě Ohitikovi a Wattapě a mnoha dalším, díky za vše... Díky fretkám Adamovi, Anténě, Bennymu, Danovi, Makyně, Šeherezádě, Štice, Tučňákovi, UMě, Vlaštovce, Vočkovi, a Vondrášovi.

MIRA

● FOTO ARCHIV KLŠVS

MOKRÉ DĚJINY ZEMÍ KORUNY ČESKÉ

XXXIII. NÁMOŘNÍCI A 28. ŘÍJEN

Nejen posloupnost Mokrých dějin, ale i aktuální sté výročí přímo vybízí k zařazení nepřehlédnutelné, i když málo zmiňované úlohy českých námořníků při vzniku Československé republiky.

Jak už jsme zmínili, po celé své dějiny Češi svému praotci vyčítali, že z Řípu nedohlédl až k moři. Romantická touha po životě námořníka měla jeden z vrcholů po roce 1905, kdy se začalo modernizovat rakousko-uherské námořnictvo.

K tehdejší tříleté základní vojenské službě byli mladí muži přidělováni pozemnímu vojsku podle obvodu, ale mnoho Čechů požádalo o čtyřletou službu u námořnictva. Byli zde vítáni a sloužili u profesí, které vyžadovaly určitou odbornou kvalifikaci už z civilu – dělostřelci, radiotelegrafisté, strojnici, potápěči, kreslič, inženýři, samozřejmě hudebníci a bylo mezi nimi mnoho lodních lékařů (kdežto doma si museli ordinaci a klientelu zakoupit, zde měli zajištěný plat a cestování po moři navrch). Zatímco od mala s mořem srostlí Chorvaté tvořili asi třetinu posádek (hlavně nekvalifikovaných topičů, palubních služeb apod.), byla Čechů mezi posádkami asi desetina. Chorvati prý často ani neuměli plavat a Češi od Vltavy, Labe a rybníků je to učili.

Český námořník byl pojem – byli to odvážní a přirozeně inteligentní chlapi se sklonem k rebelantství, kteří v přístavech chodili výlučně do českých hospod, kamarádili se mezi sebou, zakládali pobočky Sokola a recesistické party (jedna se jmenovala Konev). Pokud byli zařazováni do námořní akademie, tak ne pro svůj šlechtický původ, ale pro svoje nadání a schopnosti.

Vyznačovali se přirozeným českým vlastenectvím, a to i tehdy,

● ČEŠTÍ NÁMOŘNÍCI NA JADRANU

když udatně bojovali za císaře pána.

Jablonecký Tagblatt (německý!) otiskl 11. ledna 1917 následující řádky:

*Čeští námořníci pro svůj lid.
Jako novoroční pozdrav vybrali námořníci na válečných lodích na Istrii v přístavech Pula, Cattaro, Terst, Šibenik a Fiume 20 000 korun, které věnovali České matici školské.*

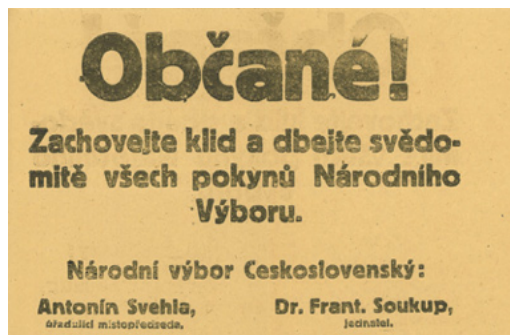
Rovněž jsme už zmínili aktivní a organizační podíl Čechů (včetně těch německy mluvících) na povstání na lodích kotvících v Boce Kotorské. Po jeho potlačení a po zkušenostech s jedním podařeným a několika nepodařenými únosy menších válečných lodí na stranu nepřítele, tj. Itálie, byli čeští námořníci často preventivně překládáni k záložním pozemním jednotkám, posíláni na práce ve zbrojních továrnách, na dovolenou, apod.

Když se pod vlivem vítězících mocností schylovalo k rozpadu Rakousko-uherské říše, měla KuK Kriegsmarine hlavní základnu v Pule na Istrijském poloostrově, týlové základny, včetně velitelství a námořní akademie, v Terstu a Rijece a pomocné základny

v Kotoru, Dubrovniku, Zadaru, Šibeniku a Splitu.

Tam všude tedy byli čeští námořníci, důstojníci a poddůstojníci, vedle toho ale i z uvedených kárných a preventivních důvodů ve vnitrozemských garnizonech (posádkách).

27. října 1918 vyhlásila vídeňská vláda ochotu jednat o mírových podmínkách amerického prezidenta a souhlasit, že si Slované sami rozhodnou o svých

● LETÁKY Z 28. ŘÍJNA 1918

● POŠTA ČESKÝCH SKAUTŮ V KOLÍNĚ

● OBČANSKÉ HLÍDKY 28. ŘÍJNA 1918

● VOJÁCI HLÍDAJÍ NÁRODNÍ MUZEUM

osudech. To Pražané pochopili jako rakousko-uherskou kapitulaci. Následující den se na vývěsce novin *Národní politika* objevilo slovo **PŘÍMĚŘÍ**, davy začaly jásat a strhávat symboly monarchie. Aby v euforii nedocházelo k pouličnímu násilí, vyslal Národní výbor do ulic české kapely vyhrávat vlastenecké písně.

Jenže tak jednoduché to ale nebylo.

Na důležitých místech Prahy ležely puškami a kulomety vyzbrojené hlídky silné vojenské posádky složené především z Maďarů (to, aby se vojáci nedomlouvali s civilním obyvatelstvem) a hrozilo ozbrojené střetnutí.

Kromě toho Národní výbor musel uhlídat ráno převzatý *Obilní ústav*, aby zabránil vývozu obilí za hranice. K dispozici měl pouze nadšené, ale neozbrojené sokoly a skautské spojky na kolech. Čeští vojáci byli většinou na italské frontě, legionáři stovky a tisíce kilometrů daleko.

V té době si námořní praporčík inženýr Kubát uvědomil, že v Praze jsou přítomni námořníci. Byli

to ti za trest pracující v továrnách, dovolenkáři a také dezertéři, kteří zde byli načerno. Kubát některé kontaktoval a ti vyrozuměli ostatní. Do večera se sešlo asi osmdesát námořníků v uniformách, kteří na Žofíně složili přísahu věrnosti republice, další se sjížděli z okolí Prahy.

Ve svých uniformách a se svými zkušenostmi se postavili vojenským hlídkám, kterým naznačili, že bude lepší se bez boje stáhnout do kasáren.

Když to usoudil i vojenský velitel města generál Kestřanek, začaly právě celopražské oslavy jistěně námořníky, kteří mezitím zabrali několik vojenských skladů, získali tak další lehké zbraně a z vlaku na Vršovickém nádraží i krátké husarské kožíšky.

Zpráva o samostatnosti se telegraficky rozletěla do všech českých měst a obcí, ale za dva dny se generál Kestřanek rozhodl vyhlásit stanné právo. Chystal se vtrhnout do Prahy s kulomety a puškami a dal o stanném právu tisknout plakáty. Tím se to ovšem dozvěděl

● SROCENÍ 28. ŘÍJNA 1918 NA VÁCLAVSKÉM NÁMĚSTÍ

Národní výbor a opět povolal námořníky, kteří ani teď neselhali. Oblehli zemské velitelství a celou noc leželi na dlažbě s puškami připravenými k výstřelu. Maďarskému výpadu z kasáren tak zabránili a rakouské vojenské velitelství definitivně kapitulovalo.

Námořníci další den odjeli jako nejzkušenější jednotka novorozené republiky do Chebu převzít důležitý letecký materiál těsně před vyvezením do ještě válčícího Německa.

Za dva týdny byla osvědčená I. rota československých námořníků vyslána na Slovensko bránit jeho vojenskému obsazení Maďary.

Ale to už většinu československých vojáků tvořili navrátilci z fronty, záložní jednotky a důstojníci složivší slib republiky a samozřejmě i další námořníci přijíždějící z kapitulujících rakousko-uherských přístavů Jadranu.

Těm se zdařilo, že se naše republika stala na pár dní skutečnou námořní mocností.

Itálie, původně spojenec Rakouska-Uherska a Německa, vstoupila

do války překvapivě jako spojenec Británie, Francie a USA za slib, že po válce získá Terst a poloostrov Istriji i se základnou v Pule. Když 3. listopadu 1918 podepsalo Rakousko-Uhersko příměří s Itálií, platilo i pro válečné námořnictvo. Itálie spěchala zabrat obě

● SMS ZRINYI

● SMS RADEZKY

námořní základny a dělala si nárok na loď Jeho Veličenstva Karla I.

Jak už víme, SMS Szent István byl potopen v boji, SMS Viribus Unitis byl potopen italskou ponorkou dříve, než ji informovali, že je po válce, ale v Pule stále ještě kotvila větší část rakousko-uherské flotily

● RADEZKY 1918

včetně dvou semidreadnoughtů SMS Radetzky a SMS Zrinyi. Německá a maďarská část posádek odešla bojovat jinam, Chorvati se rozešli domů, ale na lodích ještě zůstávali Češi, kteří vytvořili námořní legii a čekali na repatriaci do svého nového státu.

O obě lodě měla pochopitelný zájem vítězící Itálie, ale i nově vznikající království SHS (Srbů, Chorvatů a Slovinců), pozdější Jugoslávie. U Čechů převážily sympatie k Srbům, z jejichž strany ale neměl kdo lodě převzít. Protože v té době Československá republika už byla mezinárodně uznána, vyvěsily české posádky 10. listopadu na obou bitevních československou vlajku (vlastně českou, ještě ale bez modrého klínu), postavily se k dělům a vypluly z Italy blokové Pulské zátoky do Splitu, kde posádky lodě po dvou dnech oslav předaly Chorvatům

i s cennými zásobami potravin pro 900 osob.

Pak čeští námořníci odjeli vlakem přes Záhřeb domů pomáhat bránit Slovensko před Maďary.

A za týden zabrala SMS Radetzkého a SMS Zrinyiho US Navy...

Závěrem drobný detail:

U námořního velitelství v Terstu sloužil jako záložní důstojník Hugo Vavrečka, který byl ve spojení s tehdejší odbojovou organizací Maffie. Po převratu zde působil jako zplnomocněnec československé vlády, vytvořil československou vojenskou jednotku, později působil jako diplomat, spolupracovník Tomáše Bati, krátce jako ministr, novinář, napsal předlohu filmu Lelíček ve službách Sherlocka Holmese proslaveného Vlastou Burianem, ... a jeho vnukem byl pozdější poslední československý prezident Václav Havel.

VEZÍR

● HUGO VAVREČKA

PŘÍŠTĚ: Ořovský a vodní skauti

Na domě čp.345 "U Medvídků" Na Perštýně 7 Praha 1 Staré Město je pamětní deska s textem:

"Zde v domě "U Medvídků" se v letech 1924-1940 scházeli členové Čsl. obce bývalých námořníků a účastníků národního odboje na Jadranu. Ta sdružovala české námořníky Rakousko-Uherského válečného loďstva, kteří svou účastí na vzpouře v Boce Kotorské dne 1.února 1918 významně podpořili vznik našeho samostatného státu. Po 28.říjnu 1918 byli mezi prvními, kdo bránili územní celistvost mladé Československé republiky v bojích o Slovensko. Mnozí přinesli velké oběti i v odboji za okupace v letech 1939-1945. Věnováno památce všech popravených, utonulých, padlých a zemřelých českých námořníků".

JAKÉ TO JE SÁZET EKIP NA JACHTĚ PŘI PLAVBĚ TYRHÉNSKÝM MOŘEM?

Jednoznačně výzva, kterou jsem podstoupila. Prosim, pište a pošlete články včas. Uzávěrka dalšího čísla je na konci listopadu.

ŠKVRNĚ

TERMÍNKA

2018

2019

● TERMÍN	● AKCE	● MÍSTO
2. – 4. 11. 2018	ČLK SEALs – zkouškový víkend	Nymburk – Tortuga
9. – 11. 11. 2018	Podzimní sraz VS	Plzeň
16. – 18. 11. 2018	ČLK Námořní akademie – závěrečný víkend	Plzeň
7. 12. 2018	Tortuga	Nymburk
8. – 10. 2. 2019	Závěrečný víkend KLŠVS	Jablonec nad Nisou
5. – 7. 4. 2019	Jarní sraz VS	
1. – 5. 5. 2019	SkaRe	Slezská Harta
24. – 26. 5. 2019	Kapka HKVS 2019 – první víkend zahajovací a seznamovací	Třebíč
13. – 17. 6. 2019	Jachetní kurz	Kovářov
23. – 25. 8. 2019	Kapka HKVS 2019 – druhý víkend divoká voda	České Vrbné
20. – 22. 9. 2019	Kapka HKVS 2019 – třetí víkend praxe	Brandýs nad Labem
28. 9. 2019	Napříč Prahou – přes tři jezy	Praha
18. – 20. 10. 2019	Kapka HKVS 2019 – čtvrtý víkend zkouškový	Praha
8. – 10. 11. 2019	Podzimní sraz VS	

elektronická KAPITÁNSKÁ POŠTA

METODICKÝ A INFORMAČNÍ ZPRAVODAJ HKVS ČÍSLO 55, ŘÍJEN 2018

Vydává Hlavní kapitanát vodních skautů pro vnitřní potřebu.

Aktuální číslo Kapitánské pošty i archiv starších čísel včetně verzí pro tisk je k dispozici na webu vodni.skauting.cz/kapitanska-posta. Kapitánskou poštu dostávají emailem ti, co se přihlásili k jejímu odběru vyplněním formuláře na webu.

Pokud si přejete být zařazeni do databáze, vyplňte svůj email v příslušném formuláři. Pokud si nadále nepřejete eKP na svůj e-mail dostávat, stačí napsat na: odber-kp-pdf+unsubscribe@hkvs.cz.

Příspěvky, postřehy, připomínky, informace, pozvánky či fotky zasílejte na adresu: kp@skaut.cz.

Do tohoto čísla přispěli: Klára Abendrothová – Škvrně, Vladimír Cvrček – Vezír, Renata Čížková – Renča, Tomáš Fiala – Fialík, Jan Fischer – Hvězdář, Kateřina Hánová – Krteček, Miroslav Havlík – Mira, Jana Karaová – Kulda, Michal Pásztor – Myšák, Alena Pflieger – Žíza, Kristína Rigasová – Kika, Alena Řídká – Alča, David Svoboda – Cedník, Linda Vigašová

Fotografie uvnitř čísla: Lucie Bláhová – Lúca, Ondřej Čenovský – Krtek, Kateřina Hánová – Krteček, Štěpán Komiš – Sběratel, Zdeněk Král, Tomáš Křepinský – Bobr, Bára Šocová, David Svoboda – Cedník, David Urban – Nuf, archiv KLŠVS, archiv přístavu Modrá kotva Liběchov, 95. skautský oddíl Quercus Modřice

Foto na titulní straně: Vojtěch Urbánek – Vojta

Redakční rada: Jana Karaová – Kulda, Klára Abendrothová – Škvrně, David Svoboda – Cedník, Aneta Byšková – Anténa

Korektury: David Svoboda – Cedník • **Sazba:** Klára Abendrothová – Škvrně

